

MOKSLAS MENAS LITERATūra

Mitologinės dainos

GRAŽINA KRIVICKIENĖ, Chicago, Ill.

Lietuvių liaudies dainos — jų tautos lobis, jas turi pažinti pasaulis. Taip pasakė generolas R. Schmittlein (Mums įdomiausia R. Schmittlein veiklai yra: Etudes sur la nationalité des aesių ir Merimee Lokis su R. Schmittlein plačiais komentarais ir paaiškinimais), žymus mokslininkas, buvęs Vyt. D. Universiteto profesorius, Prancūzų zonoje (V. Vok.) vyriausias švietimo direktorius, dabar prancūzų parlamento narys, didelis lietuvių tautos bičiulis, ragindamas mane rinkti ir versti į prancūzų kalbą lietuvių mitologines ir istorines dainas.

Nevien gen. R. Schmittlein taip atsiliepią apie mūsų dainas, bet anksčiau Goethe, Herderis, Balmontas ir daug kitų svetimačių mokslininkų, kurie turėjo progos jas pažinti. Į jas įsijautus nesunku atspėti dėlko tie, kurie jas supranta žavisi jų mistika, liaudies filosofijos gylumu, jausmo grynumu.

Mitologinės dainos, tai liaudies sukurta lyrika, alsuojanti senų dievų ir gamtos galia. Perkūnas — galybių dievas svaidantis žaibus, tvarkantis žvaigždžių ir žmonių gyvenimą. Jis piktas, bet teisingas. Žemyna — žemės deivė, duodanti žemei vaisių. Laima — nulemianti žmogaus likimą gimstant, Dalia — ji lydinti per visą gyvenimą — tai Dievo duota, Laimužės lemta ir t.t. Saulė šildanti ir duodanti palaimos. Aušrinė ir kitos žvaigždės vis tai šventi šviesyčiai. Į juos kreipiasi našlaičiai savo nedalia skųsdamiesi. Mirusieji pereina gyventi į mėsčius. Visa gamta suasmeninta, sudievinata. Įdomiausia, kad tos dainos dar yra gyvos ligi šių dienų.

Norėčiau duoti keletą senųjų dainų pavyzdžių. Čia Saulė, Mėnuo, Žvaigždės gyvena lyg ir žmogaus gyvenimu — mylisi, kenčia:

Mėnuo Saulužę vedė
Pirmą pavasarį.
Saulužė anksti kėlė —
Mėnužis atsikyrė.
Mėnuo vienas vaikštinėjo
Aušrinę pamylėję.
Perkūns didžiai supykęs
Jį kardu padalijo.
„Ko Saulužė atsikyrė?
Aušrinę pamylėjai?
Vienas nakty vaikštinėjai?“

Arba ši daina dainuojama ligi mūsų dienų:
Oi teka, bėga Vakarinė Žvaigždėlė,
Visų žvaigždžių pasikviesdama,
Oi tik ji nekvietė tamsiojo Mėnulio.
Oi sustok, palauk, Vakarinė Žvaigždėlė.

Ką aš tau sakysiu, daugel sugodosiu.
(Daugelį, per daug, daugelį godelių)
Pirmoji godelė — tamsioji naktelė.
Antroji godelė — margi debesėliai,
Trečioji godelė — šviesioji Saulelė.

Saulė dainose kartais „dievų dukra“, bet dažniausia „motinėle“ vadinama — Mėnuo „tėveliu“. Našlaitė neturi artimųjų ji guodžiasi bent tuo, kad:

Saulė motiutė kraitelį krovė,
Mėnuo tėvelis dalelę skyrė,
Žvaigždė sesutė vainiką pyne,
Sietyns brolielis keliu lydėjo.

Perkūnas tvarkė ne vien žvaigždžių, bet ir žmonių gyvenimą. Audros metu žmonės kalbėdavę į jį maldeles, pvz.,

Perkūne, dievaug, nemuš lietuvaitį,
Mušk lenką, gudą, kaip šunį rudą.

Skriaudžiama žmona prašo Perkūną, kad jis nubaustų jos vyrą:

Griauk griauštinėli,
Mušk Perkūnėli
Mano piktą berniuką,
Kad nedaugytų mano galvelės,
Neskaudintų širdelės.

Nepaprastai senas yra žemės garbinimas. Ir dabar dar kartais išgirstame sakant: „Kaip tave šventa žemė nešioja“. Į žemyną — žemės deivę būdavo kalbamos maldos, aukojamos aukos ir dainuojamos dainos, tačiau ir maldelių ir dainų yra labai nedaug užsilikę. Štai viena daina:

„Žemynėle, žiedkėlė
Kur sodinsiu rožių šakelę?“
„Ant augsto kalnelio
Prie jūrelių, prie marelų“.
„Žemynėle, žiedkėlė,
Kur rasiu tėvą, motulę
Aš pastumta vargdienu?“
„Ant augsto kalnelio
Prie jūrelių, prie marelų“.
„Is rožių kelmelio išaugo didis medelis,
Sakos ligi debesėlių,
Užkopai ant debesėlių
Per tas rožių šakeles
Ir sutikau jauną bernytį
Ant dievo žirgėlio.“
„Ai bernytė, raitelė
Ar neregėjai tėvą, motulę?“
„Mergyte, mano jauna
Eik į Pakalnės šalį,
Ten tėvelis, motiutė
Sesytėi svodab kelia“.

Mūsų liaudies dainose dažnai minimos likimo deivės: Laima arba Laimė ir Dalia. Štai čia Laima su žvaigždėmis bendraujanti:

Ketino Laima alaus daryti,
Visas žvaigždes susiprašyti.
Visas Saulutes tik neprasyti.
Ketino Saulė kersti daryti:
Devykis rytus rūką paleisti,
Dešimtam rytė vėl užtekėti.

Aarba kita:
Ein motulė ūkudama,
Laimė - Dalias įsiskodama.
Atsiliepi Laima - Dalia
Anoj pusėj marelį.

Mano motina dainuodavo tokią dainelę:

Aai Dalia mano,
Tai Dalia mano,
Dailų, nemcilų
Bernelį gavau.

Senose dainose minimi mirusieji, kurie gyvena už „vėlių vartelių“, arba įėję jų vėlės į mėsčius „pakūtoja“:

O, atkelkite, vėlių vartelius,
O, atdarykite vėlių dureles,
O, pasodinkite į vėlių suolelį,
O, tėveli, atleidžiame tau slūgėlę,
O, painuk už baltų rankelių,
O, priimk į sąvų pulkelį,
O, pamokink jį,
Jis dar nieko nežino.

Našlaitė eina savo mirusios motinos kelti:

Aš nueisiu ant kalnelio,
Atversiu vėlių duris,
Prisikelsiu velionėles,
Pabudinsiu motinėle.
Užikėlė motinėle,
Prakalbėjo ji žodelį:
„Oi dukrele, lelijėle,
Kam adarei vėlių vartus?“
„Oi motule, vai širdelė
Sunku, sunku vargdienulei,
Bara muša, plaukus rauna“.

Buvo manyta, kad vėlės gyvena augaluose:

Ai, nekirskite, tikras tėveli, šone kelio berželio,
Nesisemkite, tikra motule, iš versmės vandenėlio,
Nešienaukite, tikras brolieli, pabalėliais šienelio,
Nesraškykite, tikra sesule, iš daržo žolynėlio.
Šone kelio berželis — aš pati ten jaunutė,
Iš versmės vandenėlis — gailiosios asarėlės,
Pabalėje šienelis — geltonieji plaukeliai,
Iš daržo žolynėlis — šviesiosios tai akelės.

Taip pat įdomios dainos apie įvairius užkeikimus ar pavirtimus. Užkeiktas jaunuolis pavirsta ažuolu, o žirgas šiauriu vėju:

Oi, sūneli, oi vaikeli,
Ko pavirtai ažuolėliu,
O žirgelis šiauriu vėju,
O balnelis akmenėliu,
Kandukėlis žilvėliu?

Pikta anyta paverčia marčią liepele:

(Nukelta į 2 psl.)

Bulviakasis tėviškėje

O. B. Audronė

Bulvienose kasėjoms — vagų tiesumai —
Su tamsa į namus — su tamsa iš namų —
Kas, kad vėjai pustys, kas, kad lietūs dulkės —
Atgalios tik naktis parsikvies.

Purias smiltis žarijom apnuogę,
Kyla dūmai augštyti
Bulvienose,
O po dūmais tenai, po žarijom, giliai
Kepta bulvė pakvipo skaniai.

Bus, tikrai, bus gana!
Ir jauki šypsena
Rudeninio dangaus pilkumu
Neša padėkų Viešpačiui mūs.

Viens po kito laužai apsiuosia
Murguliavusiom kantriai vagose
Kasėjom,
Ir kvepėdami jie atiduoda
Keptų bulvių skaniausį aruodą.

Ir pabėga nuklydus akis —
O kas žvilgsnį sugaus, sulaikys —
Želmenų pasigėrus žalumo —
Vėl sugrįžta prie smilkstančių dūmų.

Dėkui Tau, o Dangau, už gėrybes visas —
Želmenyse rytines rasas,
Ir už kvepiančių derlių vagose —
Nežinau, ar kaip reik padėkosi!

Beržai palangėj

O. B. Audronė

Beržai palangėj
Supas, linguoja —
Kaip mano žemėj,
Kaip Lietuvoje.

Beržai palangėj
Supasi, ošia —
Kaip mūsų kloniuos',
Kaip tolimuose.

Šakas svyrūnės
Augštai iškėlė
Tai mena, mena
Jie tėviškėlę.

Šakas svyrūnės
Lankščiai ištiesė —
Ne mano žemės
Berželiai dviese.

Prie kryžiaus

ŽMOGAUS JĖGOS PASLAPTIS

DR. VL. LITAS, Vokietija

Viduramžių alchimistų sąvokos pildosi. Maždaug po dvidešimties metų tyrinėjimų surasta „pirminė substancija“, kuri galima panaudoti gydymui. Šita substancija yra kiekvieno gyvio, tuo būdu ir žmogaus, gyvenimo motoras. Cheminis jos pavadinimas Adenosine — 5 Triphosphat, o trumpintai ATP. Cheminiu požiūriu labai komplikotas junginys, kurį sudaro cukrus, azotas, fosforas ir adeninas, giminingas kofeinui.

Šita medžiaga yra kiekvienam gyvyje: stingant ATP augalų sėklos nedegsta, augalas negali asimiliuoti mineralinių druskų, žmogaus ir gyvulių muskulai nustoja judėti, smegenys neveikia, žmogus nustoja galvoti ir t.t. ATP surastas ir vienaeseliuose gyvuluose.

Atradime šitos „pirminės substancijos“ istorija labai komplikota. Prieš trisdešimt metų Berlyno farmaceutas G. Henningas pirmasis surado Adenilo rūgštį. Henningas, kuris šitą rūgštį rado arklio muskuluose, manė, kad ji bus geras vaistas prieš kaulų gėlimą ir nusilpnintą širdį. Tada jis nenumatė, kad jo vaistas yra sudedamoji ATP dalis. Dabar jau žinoma, kad Adenilo rūgštis, įsivirksta į muskulų, ir susijungusi su kitais junginiais, pavirsta ATP. Vėliau nustatyta, kad žmogaus muskulų susitraukimas vyksta tik ATP poveikyje, tuo būdu šis junginys reikšmė nepaprastai didelė.

Karas sutrukdė tolimesnius šitos medžiagos tyrinėjimus. Vokiečiai nustojo Adenilo rūgšties tiekimą užsieniams. Dabar Jungtinės Amerikos Valstybės pradėjo tyrinėjimus siesteningai toliau varyti. Dr. Harry Albaum, Brooklyno kolegijos biochemijos profesorius, yra begalinės Dievo išminties surado svarbų dalyką, būtent, atspindys.

KALNŲ GRIŪTIS

J. AISTIS, Thompson, Conn.

1937 m. kalėdines atostogas praleidau Alpių kalnuose — tūlė Valsenestr, sodžiujė, trylikos šimtų metų aukštumoje. Kaimelis tuo ypatingas, kad susistatęs labai giliame slėnyje: iš trijų pusių jį supa labai augšti kalnai: pietuose apie tūkstančio metrų aukštumo ke-tera, rytuose — virš poros tūkstančių, šiaurėje apie pusantro tūkstančio. Pietų slaitas stailus, kaip siena, dėl to saulės spinduliai tris mėnesius sodžiais nepasiekdavo, bet slėnyje diena būdavo akinančiai šviesu: saulė, atsimušusi į šiaurinio slaito sniegus, žertė žėrs savo spindulius slėniu. Žydras sklautas, baltas sniegas, žali maumedžiai, tik tos trys spalvos, viena nuo kitos atskirtos, lėg drasiu dailininko brūkšniu. Tik vakaruose kalnai buvo atokiau ir jie rodėsi žemesni. Jie buvo augšti, bet kilo už kelias šimtais metrų gilesnio slėnio. Tame slėnyje dažnai plūduriavo davo debesys, o už jo kilo kito masyvo grandinė, kurios papėdėje augo maumedžiai, augščiau kadugiai, ir sniegas. Vakaruose visada nuostabiai žaisdavo spalvos. dėl to tą visu už miršta kaimelį mėgdavo dailininkai. Vyraudavo mėlyna spalva: nuo šviesiai ametistinio fioleto iki beveik juodo prūsų mėlynumo.

Kaimelis baigė mirti. Prieš penkiasdešimt metų jame dar buvo 150 gyventojų, o tada buvo belikę tik devyni: visi de-

karo metu naudojamos Cyanido dujos žmogų mirtinai nuodina tuo būdu, kad iš jo smegenų ištraukia ATP. Dr. Albaum prieš šiuos nuodus iš ATP pagamino atitinkamą priemonę, kuri karo atveju labai naudinga.

Sergant vėžiu ATP taip pat turi didelę reikšmę. Dabartiniais metodais šitą substanciją žmogaus kraujyje nustatyti labai lengva. ATP veikimas žmogaus organizme labai komplikotas. Žmogaus kepenys sukuria su ATP suristą cukrų skystoje formoje. Dabar kraujas šitą medžiagą išnešioja po kiekvieną cėlę, kur mažiausias jos kiekis cėlei daro didelės įtakos. Daugiausia ATP sunaudoja širdis, po to muskulai, inkstai ir kepenys. ATP, kaip svarbiausias visų muskulų judintojas, suteikia mūsų kūnui dinaminę jėgą. Mes žinome, kad muskulų judėjimui reikia energijos, kurią papildo su ATP suristas cukrus. Nervinių siūlų elektriniai impulsai parodo, kada ir kur reikia naujos energijos, bet nervai veikia tik ATP poveikyje.

Šitie ATP atradimai medicinoje labai vertingi. ATP — tai gyvybės substancija ir šita substancija galima panaudoti gydymui. Adenilo rūgštis gydoma skleroze. Tikima, kad ATP būsią galima panaudoti prieš vaikų paralyžių, kaulų gėlimą, venų išsiplėtimą ir t.t.

Gamtos mokslai dar milžinišką pažangą, kurios vaisiais galės pasinaudoti kiekvienas žmogus. Gamtininkai stengiasi atidengti gyvybės paslaptis ir tas iš dalies pasiseka. Kiekvienas žmogus gamtos mokslais turi domėtis, nes gamta legijos biochemijos profesorius, yra begalinės Dievo išminties surado svarbų dalyką, būtent, atspindys.

vinton dešimtin įkopę seniai, tik du turėjo apie penkiasdešimt: egiulio našlė ir iš Afrikos sugrįžęs mirti Maltos draugis susirgęs virštarnybinis žan darų viršila. Kalnuose gyvenimas sunkus, tai jaunimas leidosi tolydžio pakalnėna į jėkoti geresnio gyvenimo, tik seniai desperatiškai laikėsi gimtinės, bet jie mirė.

Kaimelis gyveno praeitimi, minėdami tai senus gražius laikus, kadais išėjusius sūnus ir duktis, kurie juos kvietėsi gyventi miestuose, bet jų nei vienas nenorėjo pamesti iš akių bažnytėlės, kurioje buvo krikštinti ir sutuokti. Bažnytėlė jau uždara. Kartą metuose, sunaikai apkaustytas batais, su maišu ant pečių ir su lazda rankoje, ateina kunigas atlaikyti mišų ir vėl juos visiems metams palieka vienus karšti. Prancūzai savo kunigų nenupeini, ir miestuose, tai ka bekalbėti apie kalnus, kur taupumas pereina į šykštumą. Kalniečiai labai malonūs ir vaisingi. Mes buvome du lietuviai, visai gį svečiau kadugiai, ir sniegas. Vakaruose visada nuostabiai žaisdavo spalvos. dėl to tą visu už miršta kaimelį mėgdavo dailininkai. Vyraudavo mėlyna spalva: nuo šviesiai ametistinio fioleto iki beveik juodo prūsų mėlynumo.

Kaimelis baigė mirti. Prieš penkiasdešimt metų jame dar buvo 150 gyventojų, o tada buvo belikę tik devyni: visi de-

Mudu buvova apsisitojusiu egiulio našlės „Keturių metų laikų“ užėjoje, kur vakarais visas sodžius susirinkdavo. Jie pasakodavo, kaip ten anksčiau būvę įdomu ir linksma. Našlės uošvis vienas buvo svieto matęs: jį prieš penkiasdešimt metų buvo apėmusi laimės ir lengvesnio gyvenimo įieškojimo karštinė: Atlikęs karo tarnybą čia pat, kalnuose, jis norėjo kitus pralenkti: užuot bėgęs į artimiausį miestą, jis pasiėmęs 3,500 frankų aukau, apsiklojęs savo mulą La Salette šal-tinio stebuklinguoju vandeniu pasileido per Provansą. Marse-ly susitiko su panašiu kalniečiu, kuris jį prikalbino keliauti į Sidabrinę Respubliką (Argentina).

Mėgo jis tą savo kelionę pasakoti su smulkmenomis. Ir ne tai nuostabu, kad jis mėgo pasakoti, bet kad visi mėgo jo klausyti ir vis prašė jo pasakoti, nors dažnai pasakojamus jo nuotykius nē kiek neblogiau mokėdavo papasakoti visi. Baig davo jis šiuo žodžiu: „Išvykdamas turėjau 3,500 frankų auk-su, laimės šaly, sunkiai dirbdamas, viską praleidau, ir tiek prisirinkau utėlių ir blusų, kad iš Marselio, kurį pasiekiau tik parsisamdęs laivo darbininku, grįždamas utėlėmis užsėčiau visą Provansą...“

Per dvi savaites jis turėjo progos papasakoti savo nuotykius net tris kartus. Tame kaimė ir bus buvusi garsiausia le-genda Gedeono Blanc-Lapierre kelionė į Argentiną. Tiesą jis prisiminė, kad Valsenestre slėnyje yra apleista marmuro lau-žykla, iš kurios kadaise vežė į Paryžiaus Invalidų Koplyčią marmuro liutą Napoleono Bonapartės sarkofagui. Ir dar, kad prieš šimtą metų kalnų griūtis buvo palaidojusi visą kaimelį, užklodama jį šimtu metrų sniego kalnu. Jį seneliai pasakojo, kad sniegas kaimą užgruvo naktį: stogus sutriuškino, bet akmenis trobelių sklautai atlaikė sniego masę ir dėl to žmonių aukų nebuvo. Už griūtį išsikasė urvą ir apleid-o iki vidurvasario kaimelį, kol nušilo sniegas.

Iš visų trijų legendų, pasku-tinioji man buvo nepatikimiausia. Kaip galėjo tai įvykti? Slėnis, kurio sniegas griuvo, bu-vo keliasdešimt metrų žemiau sodžiaus. Bet pasirodo, kad tai ir buvęs sodžiaus išganymas, kad jis stovėjo augščiau slėnio, nės jė būtų buvęs ties sro-ve, tai griūtis ir akmenis būtų į žvirgždus sutrynusi. Griūčiai atsimušus į priešais esantį šla-tą, sniegas ant sodžiaus virto iš viršaus.

Išeidavau slidinėti. Dangus giedras ir gal kad visur tik sniegas, tamsiai mėlynas. Laiks nuo laiko iš giedro dangaus paslėrsdavo smarkus griauštinis. Taip smarkus, kad atrodė, jog visi kalnai nuo jo virpa, kaip epusiu lapai. Man būdavo ne-suprantama tasai garsas ir iš kur jie ējo. Teiravausi kalnie-čių. Jie šypsojosi ir sakė: „Tai griūtys... mažos griūtys“... Tik-rai, tai buvo mažos griūtys: sniegas nugriūdavo kelis šim-tus metrų nuo skardžio, rasda-vo klūti — uolų ar lygumų — ir sustodavo. Mačiau jų la-bai daug kasdien: jos krito, kaip kaskados dulkėdamos. Žvilgėdamos saulėje, tvlios. Gar-sas tik po kelių minučių sudre-bindavo kalnus ir girias, jog net sniegas nuo šakų krisdavo.

Kalniečiai aiškino, kaip griūtis kalnuose prasideda. Priekštats esančios labai įvai- (Nukelta į 2 psl.)

Mitologinės dainos

(Atkelta iš 1 pusl.)

Siuntė anyta jauną martelę,
Jauną martelę lygiam laukelin.
„Kad tu, martelė, iš ten negrįžai,
Iš ten negrįžai, liepele stotai“.
O ir negrįžo jauna martelė,
O ir pavirto balta liepele.
„Paimk, sūneli, aštri kirvelį,
Pakirsk, sūneli, baltą liepelę“.
Pirmą kartą kirto — žemė drebėjo,
Antrą kart kirto — kraujas tekėjo.
Trečią kart kirto — žodį kalbėjo.

O čia štai siratėlio daina ne
Saulėi, Mėnėsiui, bet lelijėlei:

Ir išdėjo lelijė šalyje kečelio.
Jisai prieidamas, pasikloniodamas:
„Ar nebūtu, lelijėle, man už
motinėle?“

Lelijėle tarė, siratėli barė:
„Ką aš būsiu, siratėli, tau už
motinėle?“
Neturiu kojų, nei baltų rankelių,
Aš neturiu siratėli, nei meilių žodelių.
Šaknelės — joalės, šakelės — rankelės,
O šie žalieli lapeliai, tai meilūs
žodeliai“.

Laikui bėgant įvyksta lūžimas,
tragizmas be švelnios romantikos,
baimė. Atsiranda mūsų dainose
kitos jėgos, kitos šviesos „dūšiai“
geibėti. Jau gamtos ir jos jėgų
nebeužtenka:

Nėr kur grįšėlei dėtis.
Nėr kur grįšėlei dėtis.
Ana puolė sauson nendrėn.
Ten išbuvo trejus metus.
Kai suėjo treji metai
Ir užėjo skaudus lietus.
Ir papūtė šiaurės vėjas.
Ir nulaūžė o tą nendrę.
O tą nendrę sudžiūvėle.
Nėr kur grįšėlei dėtis.
Nėr kur grįšėlei dėtis.
Ana puolė epušėn.
Ten išbuvo trejus metus.
Kai suėjo treji metai
Ir užėjo skaudus lietus.
Ir papūtė šiaurės vėjas.
Ir nulaūžė epušę.
Nėr kur grįšėlei dėtis.
Nėr kur grįšėlei dėtis.
Ana puolė keliavėn.
Ten išbuvo trejus metus.
Ar kas čio, ar važlavo
Per tą dūšę grįšėle.
Kai suėjo treji metai
Ir atėjo aniuolėliai:
„Kelkis, dūša, negulėki
Eik, dūšele pažnytielėn.
Bus ta visa giminėle.
Turės mūsų pirmūnės.“

Arba, dūša įieško „savo daikto“
(vietos) prie žvaigždės vartų,
Saulės, Mėnėsio, pagaliau
prie dangaus vartų, bet randa jį
prie peklos vartų:

Ejo dūša raudodama.
Savo daikto įieškodama.
Prie dūšio Saulės vartus.
Saulės vartai uždaryti.
Griešiai kūnai suguldyti.
„Kūnai, kūnai, jūs griešniškai,
Ar nėr čionai mano daikto?“
„Dūša, dūša griešna.
Nėra čionai tavo daikto“.
Ejo dūša raudodama.
Savo daikto įieškodama.
Prie dūšio peklos vartus.
Peklos vartai uždaryti.
Griešiai kūnai sustatyti.
„Kūnai, kūnai, jūs griešniškai,
Ar nėr čionai mano daikto?“
„Dūša, dūša, labai griešna
Yra čionai tavo daiktas:
— Brivov, peiliai pataluose.
Verda smala katiluose“.

Štai kokios yra mūsų pačios
seniausios liaudies dainos. Ki-
tuose kultūringuose kraštuose
tokių pačios liaudies sukurtų
dainų neberandama. Čia kaimie-
tis dainuoja rašytojų parašytas,
kompozitorių sukomponuotas
daines ar šiaip iš miesto atsi-
neštus šlagerius. Miestietis dai-
nuoja tokias pat grįžusias iš kai-
mo ir pavadintas jau „liaudies
dainomis“. Arba naujus į sceną
paleistus romansus, šlagerius
ir t.t. O mums užtenka tik pri-
siminti motinos dainuotas dai-
nas, jas pamėgti ir dainuoti. O
mes jog turime linksmų, liūdnų
dainų, pritaikintų visokioms

mašė slinko akiai sunkiai pa-
gaunamu greičiu. Tik dabar ga-
lima buvo aprėpti to baisaus
gaivalo galybę ir dydį: sunku
buvo beįsivaizduoti, ar kalnuo-
se galėjo būti tokia daugybė
sniego ir ar sniegas galėjo nu-
sluoti tokius milžiniškus šim-
tamečio miško plotus? Tik vie-
na aišku buvo, jei autobusų bū-
ty padūpusi ta srovė, tai nie-
kas būtų nesusėjęs nei su-
skuti „ai!“ Tikrai buvo laimin-
ga diena: prieš mus važinėjo
autobusai laimingai nusileido,
o mūsų sėdėjusieji sustoti per
dešimtį žingsnių nuo tos tekan-
čios lavos.

Kai tai prisimenu, man vis
akysse stovi sekantis vaizdas:
sniego lavina nešė kreivą medį.
Jis plaukė paviršium, kaip luo-
tas. Jo dar styrojo viršūnė ir
dvi labai stambios užpakalį
atlinkusios šakos. Pastarosios,
tai viena, tai kita paliesdavo
srovės paviršių ir staiga kilda-
vo aukštyn, jog atrodė, kad
medis, kaip kažkoks liesas ilgų
sparnis paukštis, paprastai
plaukė ta smarkiai tekančia
srove. Jo judėjimai buvo despe-
ratiški ir juokingi. Jis vienas,
atrodė, atkakliai ir narsiai ko-
vojo su ta viską naikinančia
galybe...

Sniegas buvo idealus ir kelių
leidomės, kaip ski taku. Ką
mes dabar matėme, buvo bai-
tylomis apeiti, kaip kerštingu-
mu atsilipti. — Šv. Gregorius

ga sujudėjo ir pradėjo staci-
slinkt, bet tuoj pradėjo blašky-
tis į šalis, lyg nežinodama, ku-
rion pusėn virsti, ir galop vir-
to viršūnė prieš srovę, srovė
pačiūpusi šakas nešėsi, kaip
plunksnas, bematant nuvalę vi-
sas šakas, permetė visą nuge-
nėtą eglę viršūnė priekini, bet
eglė pasiskersavo ir didžiulis
rastas lūžo pusiau, lyg milži-
no rankose miežinio cukraus
saldainis, ir dingo sniege. Ūži-
mas buvo taip didelis, kad ra-
stas lūžo be garso, lyg visa tai
būtų vykę už storo ir garso
nepraleidžiančio stiklo.

Ta sniego masė plaukė gal
valandą. Griūtis apie dvidešimt
autobusų atkirto. Turėjome
įieškoti nakvynės tik prava-
žiuotame Huez kaime. Ryta
pamatėme dienos šviesoje griū-
ties padarinius: kiek žemiau
slėnyje matėsi šluote nušluoti
miškai ir didžiuliai suversti
sniego kalnai su šakomis, ra-
stais ir akmenimis. Griūtis pra-
siveržė ir keliu, kuriuo turėjo-
me grįžti. Žinovai tvirtino, kad
kelio be dviejų savaičių neat-
ka. Liko tik dėtis pasiūžas ir
leistis pakalnėn apie septynio-
liką kilometrų.

Po poros kilometrų kelio, stai
ga sustojo autobusas, ir pasi-
girdo kažkoks ūžimas. Išėjo
keleiviai ir... man net veidas
nukaito: per dešimtį žingsnių
nuo mūsų nuostabių smarku-
mų plaukė plati sniego upė.
Tai ir buvo ta vadinamoji snie-
go griūtis. Šį kartą didelė, pra-
sidėjusi, kaip vėliau sužinojo-
me, už dvidešimties kilometrų
kalne. Ji nešė viską su savimi:
dešimčių tonų uolų atlaūžas —
čia išnyrančias, čia nykstan-
čias, čia viršum plaukiančias,
lyg būtų ne akmuo, o kamš-
tis; egles, maumedžius, skrob-
lus ir ažuolus; sienojus ir lent-
galius. Visa šokinėjo, blaškėsi,
virė. Viena milžiniška eglė dar
stovėjo srovėje kurį laiką, stai

KALNŲ GRIŪTIS

Čekų globėjo dienoje
Rugsėjo 28 d. šv. Vaclovo,
Čekoslovakijos Globėjo, šven-
tėje Romoj gyveną Čekoslova-
kijos katalikai gausiai dalyva-
vo ta proga surengtose pamal-
dose prie Šventojo altoriaus
šv. Petro bazilikoje. Visi kar-
štai meldėsi už pabėgėlius ir
tėvynėje pasilikusius persekio-
jamus savo tautiečius.

Japonijos katalikai
Japonijos Misijsose katalikų
skaičius nuolat auga. Pagal To-
kyo Apaštalinės Delegatūros
statistikas Japonijos katalikų
skaičius per pastaruosius vie-
nerius metus paaugo 10 proc.
ir pasiekė 157,241.

Katakombų laikai
„Saturday Evening Post“ pa-
skutiniu laiku rašydamas apie
Katalikų Bažnyčios persekioji-
mus sovietų valdomose kraš-
tuose, pabrėžia, kad Bažnyčia
šiandien yra grįžusi į katakom-
bas ir šv. Mišios yra laikomos
privačiuose namuose ten, kur
komunizmas siaučia, nesigėdin-
damas savo barbariškų meto-
dų.

Politinių mokslų departa-
mentas

Loyolos universitetas Chica-
goje sudarė naują politinių
mokslų fakultetą, kaip čia va-
dinama — departamentą.

STATYBAI IR NAMŲ
PATAISYMAI
PRISTATOME
VISOKIŲ RŪŠŲ
MEDŽIAGĄ

CARR MOODY
LUMBER CO.
STASY LITWINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-1272
APKAINAVIMA IR PREKIŲ PRI-
STATYMAI TEIKIAME
NEMOKAMAI
Rūšinė atidaryta kasdien nuo 8 val.
ryto iki 6 val. vak. ir šeštadieniais
iki 3 val. vak.

Tel.: Ofiso HE.4-6699, rez. CL.4-0955
DR. A. ALEKNAVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL.: 1—4 ir 6—9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p.p.
Išskyrus ketvirtadi. ir sekmadi.

Tel.: Ofiso VI.7-6583, rez. RE.7-7863
DR. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1—3 popiet ir 7—9 v. vak.
trečiadi. ir sekmadi. ofisai uždaryti
seštadi. tik nuo 1—3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66TH PLACE

Tel.: Ofiso HE.4-5849, rez. HE.4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 So. Western Ave.
VAL.: trečiadi. ir seštadi. pagal su-
sitarimą; kitomis dienomis nuo
2 iki 4 popiet. 7—9 vakare

Yards 7-3526 rez. Riverside 7-0057
DR. G. J. BYLAITIS
vidaus ir nervų ligų gydytojas
DR. J. G. VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4038 So. Archer Ave.
(prie California Ave., sliaurty kamp.)
VAL.: kasdien išskyrus trečiadienius
6—9, seštadi. 1—6 po pietų

Tel.: Ofiso WA.8-3060, rez. CO.4-1187
DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL.: (išskyrus seštadi. ir sekmadi.)
Nuo 1 iki 4 v. p.p.; 7—9 v.v.
seštadi. priima tik pagal susitarimą
Rezid.: 10838 So. Wabash Ave.

Tel. ofiso VI. 7-0600, rez. VI. 7-7303
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 Archer Ave.
Kampas Archer California Ave.
VAL.: 2—4 ir 6—9 p.p.
išskyrus sekmadienius

Tel.: Ofiso YA.7-1166, rez. DA.6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-tos gatv.)
VAL.: 1—4 ir 6:30—8:30 p.p. kas-
dien išskyrus trečiadienius. Atidara
šeštadieniais 1—4 val.
Rez. 3247 S. EMERALD AVE.

Tel.: Ofiso GR.6-1020, rez. HL.5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL.: Nuo 2—4 v.p.p. ir 7—9 vak.
trečiadi. ir seštadi. pagal sutartį.

Tel.: Ofiso PR.6-3838, rez. RE.7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL.: kasdien nuo 2—4 p.p. ir 7:30
iki 9 vak. seštadi. nuo 2—4 popiet.
trečiadi. ir sekmadi. uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OL. 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th Ct., Cicero
VAL.: 10—12 kasdien, išskyrus
penktadienius ir šeštadienius
6:30—9 v.v. antradi. ir ketvirtadi.
12—2, 4—6 šeštadieniais
Penktadi. ir kitu laiku susitarus.
Butas 1635 S. 48th Ct.

Telefonas: REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUX
PHYSICIAN AND SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL.: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vak.
Trečiadi. pagal sutartį.

Emerg. Tel. KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 Archer Ave., Chicago, Ill.
Tel. Lafayette 3-3210
VAL.: pirm. antradi. ketv. 12—2:30
ir 6—9 vak. penkt. ir sešt. 12—2:30
6234 Archer Road, Argo, Ill.
Tel. Summit 1580

VAL.: penktadi. 3:30 iki 6 val. vak.
seštadi. 3:30 iki 6 val. vak.
Tel.: Ofiso YA.7-5557, rez. RE.7-1966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČIŠKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIS PHILMA Kasdien nuo 2
val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30
v. v. išskyrus trečiadi. ir seštadi. vak.

Tel. Ofiso GR.6-5399 rez. CL.4-7082
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
24223 West 63rd St.
(kampas 63 ir Artesian)
VAL.: 2—4 p.p. ir nuo 6—8 v. vak.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell
Tel. Pullman 5-8277
VALANDOS: pagal susitarimą

Dr. Edward B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 West 71st St.
(prie California Ave.)
LIGONIS PHILMA Kasdien nuo 1
iki 4 ir nuo 7 iki 9 v.v. seštadi. nuo
2 iki 4 v. trečiadi. pagal susitarimą.
Susitarimų skamb. GR.6-1321
jei neatšiliepa Vincennes 6-3900.

Ofiso telefonas Virginia 7-1886
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
VAL.: kasdien nuo 2:00 iki 8:00 v.
trečiadi. ir sekmadi. tik susitarus.

Dr. Anthony A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 S. Damen Ave. Chicago 9, Ill.
VAL.: nuo 6 v.v. iki 9 v. vak., sešt.
nuo 10 v. ryt. iki 6 v. vak. išskyrus treči.
Saukite — Yards 7-7381

Tel.: Ofiso YA.7-0554, rez. ML.3-2880
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras aukštas)
OFISO VAL.: Nuo 10 iki 12 v. ryto,
nuo 2 iki 4 v. p.p.; nuo 7 iki 8:30
v.v. Sekmadi. nuo 10 iki 12 v. diena.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL.: nuo 2—4 ir 6—8; trečiadi., seštadi.
ir sekmadi. tik pagal sutartį
Tel.: Ofiso YA.7-4787, rez. PR.6-1930
Jei neatšiliepa viršminėti telefonai
Saukite: Midway 3-0001

Tel.: Ofiso HE.4-2123, rez. PR.6-8484
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6255 South Western Avenue
VAL. kasdien 2—4 p.p. ir 6—8 vak.
seštadi. 2—4 p.p. Trečiadi. ir
sekmadieniais uždaryta.

DR. BR. VALADKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos pagal susitarimą
Kabinetas: 1923 W. Montrose Ave.
Tel. BU. 1-8855
Butas: 4437 South Talman Ave.
Tel. FR. 6-5976

Tel.: Ofiso PR.6-6446 rez. HE.4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL.: nuo 2 iki 4 p.p.; 6 iki 8 vak.
Trečiadi. ir seštadi. pagal sutartį

Tel.: Ofiso CA.6-0257, rez. PR.6-6651
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL.: 11 v. r. iki 3 p.p.; 6—9 v.v.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. Yards 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Istoiso
Ofisai ir Akinių Dirbtuvė
756 West 35th Street
VAL.: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, tre-
čiadi. nuo 10—12; seštadi. 10—3 p.p.

Egzaminuoja Pritaiko
Akis Akinius
DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
AKIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL.: pirmadi. antradi. ketvirtadi.
penktadi. 9:30—12; 1:30—8 v.v.
trečiadi. uždaryta, seštadi. 9:30 iki
12; 1:30 iki 5 val. vak.
CANal 6-0523. Platt Bldg

Telefonas Olympic 2-4276
DR. P. ATKOČIUNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL.: antr. ketv. 10-12, 2-6, 7-9 p.p.
penkt. 3-6, 7-9 p.p.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL.: pirm. treči. sešt. 3-8 p.p.
penkt. 10-12 ryte

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. Yards 7-7772

DR. A. P. STULGA
DANTISTAS
2723 West 71st St.
Priėmimo laikas pagal susitarimą
Telefonas Grovehill 6-6785

DR. ANTHONY WILLIAMS
DANTISTAS
(VILIMAS)
6322 South Western Avenue
Priėmimo laikas pagal sutartį
telefonu.
Telefonas Grovehill 6-3642

PLATINKITE "DRAUGĄ!"
—o—
SKELBKITES "DRAUGE"

"Drauge" rasite vėliausių, geriausių žinių.

NE TIK ŠIMET... **46** metus
BET PER
Lietuviai Pelningai Taupo
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.I.C.

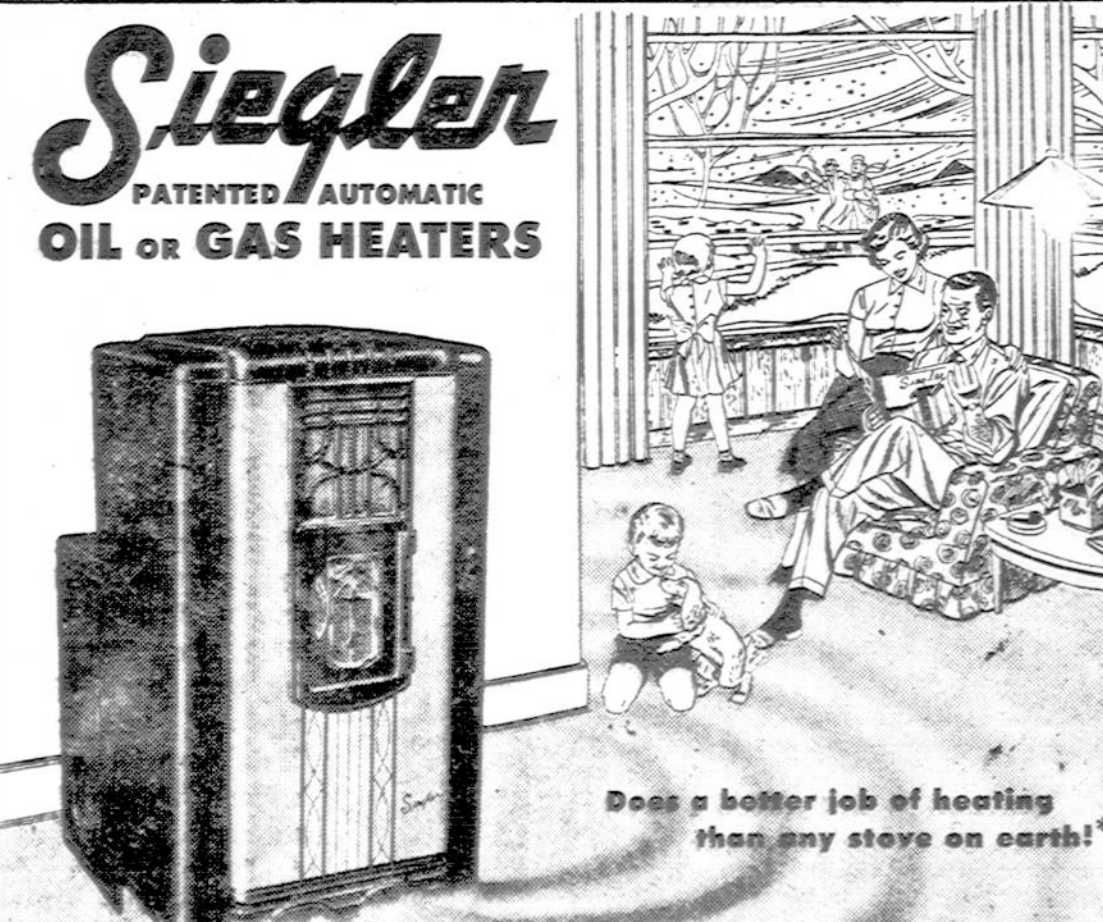
Town of Lake Utilities

10,000 lietuvių, patenkintų klientų, negali kltyti:

kviečiame ir jus pirkti pas mus

**GET TWICE THE HEAT!
SAVE HALF THE OIL—**

Siegler
PATENTED AUTOMATIC
OIL or GAS HEATERS

Does a better job of heating
than any stove on earth!

Tropical Floor Heat
GETS TO THE BOTTOM OF THE COLD FLOOR PROBLEM

**MONEY BACK
GUARANTEE**

"Jeigu jūsų Siegler aliejaus ar gazo krosnis
neduos daugiau šilumos jūsų buto grindims, negu
BETKURIS tokio pat dydžio krosnis, nežūrint
kokios firmos ar kalnos, mes sugrąžinsime jums
pinigus".

A FURNACE JOB OF HEATING FOR THE PRICE OF A HEATER!

TOWN OF LAKE UTILITIES
VISIŠKO NAMŲ APSTATYMO KRAUTUVĖ
BALDAI, KILIMAI ir NAMŲ REIKMENYS
1800 W. 47th St. (Kampas Wood St.) Tel. LAf. 3-7771

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems.

LITERATŪRINIS BARAS ANGLIJOJE

JONAS KUZMICKIS, D. Britanija

Anglijoje, kur lietuvių nėra per daugiausia, vis dėlto šiaip taip juda "Pradalgės" leidykla, kuri jau išleido tris knygas.

"Pradalgės" iniciatorius ir jos gyva siela yra rašytojas Kazys Barėnas-Barauskas, kuris, nors ir varginamas įtempto darbo fobrija, randa laiko ir leidyklai, ir kūrybai, ir visuomeninei veiklai.

Norėdamas platesnius lietuvių sluoksnius supažindinti su mūsų literatūrinio baro Anglijoje, kreipiausi su keliais klausimais į K. Barėną, kuris malonėsi pasidalinti su savo ir leidyklos planais bei esama padėtimi.

— Kaip einasi su "Pradalgės" planų vykdymu?

— "Pradalgė" mažytė, ir jos leidybos darbas dar labai kuklus. Pirmasis jos uždavinys būtų leisti geras knygas. Siekdami to tikslo, jos organizatoriai stengėsi sukurti draugiją, kurios nariai įstodami įmoka po 5 svarus gražintino įnašo. Tie įnašai turėtų įgalinti draugiją leisti knygas. Nariais įstojo 25 lietuviai, ir jų iki šiandien sudėtasis kapitalas sudaro 99 svarus. Apie 30 svarų dar gauta aukų, štai ir visas kapitalas, o vienos vidutiniškos knygos atspausdinimas (lietuviškoje spaustuvelyje, taigi žymiai pigiau, negu angliškose) kaštuoja 150 svarų! Šitokiomis sąlygomis sunku ką nors planuoti, kai tie visi "kapitalai" sudėti į jau išleistąsias knygas ir labai lėtai grįžta.

VI. Šlaito knyga "Žmoniškios psalmės" išleista dar tada, kai draugija nebuvo susiorganizavusi, ir jai išleisti beveik visą kapitalą sudarė pajamos iš literatūros vakaro Manchesterioje.

— Kas planuojama artima laiku išleisti? Kaip su išleisť knygų platinimu?

Išleistosios knygos (jų dabar turime jau tris: VI. Šlaito "Žmoniškios psalmės", R. Špalio "Trylikla nelaimių" ir J. Steinbecko "Tarp pelių ir vryrų") sklinda labai lėtai, ir nė viena dar nėra sugrąžinusi spausdinimo išlaidų. Net apie honorarus autoriams kol kas dar nebuvo jokios rimtesnės kalbos, nes pirma reikia atsiirinti tai, kas sumokėta už spausdinimą, jei iš viso pasiseks atsiirinti.

Pagrindiniai pirkėjai—Didž. Britanijos, JAV ir Australijos lietuviai, toliau Kanada, o pastaruoju laiku parodė dėmesio Belgijos ir Vengrijos lietuviai. Iš viso susidomėjimas knyga yra nepaprastai menkas ir kasdien vis labiau krinta. Net ir dalis inteligentų, kuriems prieš porą metų dar pasisekdavo įbrukti knyga, šiandien kratosi jos. Kai knygos plinta, galima sau susidaryti apytikrį vaizdą ir iš to, jog, sakysim, D. Britanijoje iš Amerikos gautos naujos knygos jei išeina 15—20 egz., tai labai gerai. Kai nėra pirkėjų, kyla knygos kaina, o kai knyga brangi, tai ir pats didžiausias jos mėgėjas ir gerbėjas nebe kiekvieną pajėgia nusipirkti, tad knygai pamažu ateina galas.

— Kokia Jūsų nuomonė apie mūsų tremties literatūrą apskritai ir Anglijos tremtinių literatūrą ypatingai?

— Dėl tremties literatūros mano įspūdis kogražiausias. Vyresnioji rašytojų karta per tuos kelerius metus pasirodė su naujomis knygomis, kai kurie duodami net po kelias jų. Ir tai įvyko tada, kai daugelis kitų profesijų pajėgių lietuvių

niekur piršto neprisidėjo, nieko nepraturtinti ne tik kitų, bet dažnai net ir savęs. Labai džiūmus reiškinys, kad per tuos metus į literatūrinę gretą atėjo visa eilė naujų talentų. Visa tai tik rodo, kad mūsų literatūra tebėra gyva ir veržiasi gyvenimui.

D. Britanijoje maža tėra rašytojų, kai kurie ir iš to mažo būrelio dar apsiavė kitokiais darbais, bet kiekvienas, kiek žinau, ką galėdamas, rašo, kuria. Ir čia kai kurie jaunesnieji turėjo progos pasirodyti su savo knygomis (VI. Šlaitas, R. Špalis; pastarojo net dviejų knygų rankraščiai laukia leidimo). Rašo F. Neverdavičius, rašo S. Laucius, rašai ir turi parašęs tamsta, Pr. Imšrys, V. Šlaitas, S. Prapuolenytė, P. Klezas. Darbas dirbamas, ir kartais reikia tik stebėtis, kad jis dirbamas, kai kiti mieliau prasėdi vakarus prie kortų ir pagali kelių šilingų knygai nusipirkti.

— Ką DB lietuviai rašytojai galėtų efektingesnio padaryti? Ar nepermažas ryšys su visuomene (lit. vakarai, leidiniai etc.)?

— Nežinau nė vieno rašytojo, kurį tremtis būtų įveikusi, kuris nieko nebekurtų, nepaisant tų sunkių sąlygų. O jei jis gyvas, būtų gera, kad tą jo gyvybę būtų ir beužmiegančių mūsų visuomenė. Tik kaip? Literatūros vakarams reikia iniciatyvos, ir toji iniciatyva turėtų kilti atitinkamose lietuvių kolonijose, nes tokius dalykus organizuojant visada susiduriama su techniniais pasiruošimais. Bradfordas, Londonas, Manchesteris, Nottinghamas turėjo po vieną ar net kelis literatūros vakarus. Jau kuris laikas tokių literatūros vakarų nebėra, ir tai reikėtų, kad atitinkamų vietovių lietuviai literatūros vakarams organizuoti mažiau tejaudžia noro, negu šiaip sau plikiems pasisokimams ar išgėrimams.

Kai dėl leidinių, kagi, sunkios jiems rodytis sąlygos. Labai būtų gerai, jei Valdybai pasisektų sudarytaisiais ryšiais prastumti kurį nors gerą lietuvių rašytojo kūrinį angliškai. Tiesa, angliai nekažin ką išsiverčia iš kitų kalbų, bet vis dėlto išsiverčia, išsileidžia ir skaito.

Nežinau, gal mano esama ir nepataisomo fantastas, bet jau seniai galvoju, jog jungtinėmis jėgomis viso pasaulio lietuviai galėtų angliškai išleisti lietuvišką magazina, kuris atneštų dvi gubos naudos: per jį, prieinamomis kainomis plačiau paskleistų, angliškai kalbančiosios tautos būtų supažindinamos su lietuviškais reikalais ir lietuviškų kūrybinių genijų, o lietuviškai užimrę ar neįsimokę lietuviai gal taip pat nevienas turėtų progos kudirkiškam atsisivertimui, nors ir lėtam... (Šioji smity pradžiai jau padaryta — Chicagoje leidžiamas sumanias redaguojamas lietuvių žurnalas anglų kalba "The Marian". Red.).

— O ką jūs pats rengiate spaudai?

— Pats aš jokių kalnų nepajėgiu nuverst, nes po darbo labai maža belieka laiko kitiems dalykams. Dar šen ten, kad ir retai, parašau laikraščiams, lyg primindamas, kad tehesu gyvas. Buvau užsimonties savotišku būdu populiariau, tarp mūsų lietuvių literatūra, pirmoje eilėje tremtyje įvairių leidyklų pakartotuosius klasikų kūrinius, bet prie

Naujai išrekoruota Šv. Kryžiaus Bažnyčia Chicagoje. Dekoravo A. Valeška

to darbo rimčiau taip ir neprieinu.

Pasitraukęs iš organizacinio gyvenimo, dabar, va, vėl išverčiau knygelę — James Hiltano "Sudie, pone Čipse" (ji, greičiausia, bus perleista per "Tremties" savaitraštį, o gal kartais išeis ir atskiru leidiniu). Pasiryžęs dar išversti G. Orwellio "Gyviųjų ūkį". Ak, tų norų ir pasiryžimų netrūksta, tik, parafrazuodamas ano kaimynystėje gyvenusio nusikurdusio ir dūsulingo Lietuvos ruso Vankos posakį (o jis sakydavo ne "Dieve, duok sveikatos, o duonos pakaks", kaip mūsų liaudyje įprasta, bet "Dieve, duok duonos, o sveikatos pakaks"), galėčiau pasakyti: "Dieve, duok laiko, o norų pakaks". Mano noras būtų išversti dar ką nors ir tų šulų, bet tamsta žinai, kad mūsų skaitytojas nėra, matyt, dar priaugęs, todėl galima išgirsti ir tokių balsų, kaip mūsų neįlemtasis ginčas apie J. Steinbecką.

Pamažu noriu grįžti ir į kūrybinį darbą, koks ten nebūtų iš manęs kūrėjas. Mane kažkoks velniukas vis gundo parašyti didesnę prozą dalyką iš savo gyvenamojo tremties laiko. Neparašiau nieko, kol krito bombos; neparašiau, kol gyvenau stovyklose, nors daug įdomios medžiagos taip ir dingsta; bet šiuokart pradėdau iš antro galo: rašau iš tremties dienų D. Britanijoje. Rašomajam dalykui neturiu dar vardo, bet jame realistiškai vaizduoju mūsų nesužadėjimą turėti apkantos kitam: lietuviui, dėlto kylančių nesugyvenimą, iš viso nemokėjimą, dideliais žingsniais eįjima smukimo linkme. Jau iš anksto žinau, kad dėl to darbo susilauksiu piktų priekaištų, bet pasirodys plaukti nenoriu ir nepaiegiu, nes toks plaukimas reiškia kartu ir palūžimą, o kas naudojasi plunksna, tam kaip ir nevalia būti palūžti ar drumzliniame gyvenime tematyti tik gražias spalvas, kai ju iš tiesų nėra.

— Ką galėtumėte pasakyti apie mūsų lit. kritiką?

— Kritika? Prašau leisti man suabejoti, ar iš viso mes čia turime literatūrinę kritiką. Prieš ketvertą metų išvažiavęs iš Vokietijos, negalėčiau šian dien pasakyti, ar esu per tą laiką užtikęs kur nors tokį straipsnį, kurį perskaitęs galėčiau pasidžiaugti. Trumpesnių recenzijų pasitaiko visiškai padorių, tik ir jos labai retos, gal dešimteriopai retesnės už šian dien jau ir taip retai pasiro-

RADIJO APŽVALGA

Iki šiol kiek daugiau dėmesio skyrėme televizijos programų aptarimui, šiuo kartu pateiksime trumpą radijo programų apžvalgą ir jų laiką. Pasitebina, kad čia nurodomas laikas yra Eastern Standard, turintieji kitą laiką, prašomi padaryti atitinkamus pakeitimus. Radijas turi gan turtingą ir įvairią programą, "girdima visa eilė vaidinimų, reportažų, aktualijų. Tai įvairios "show", theatre" ar "hour" vardais programos, kurias sunkoka sekti (bent sunkiau suvokti nei televizijoje vaizdą čia pat matant) mažiau anglų kalbą pažengusiems. Todėl apsiribojame bene tik koncertine programa.

Sekmadieniais NBC 8:30 ryte duoda styginių kvarteto koncertą. ABC 9:00 siunčia Milton Cross Album, t. y. operų arijų su paaiškinimais perdavimas iš plokštelių. Toji pati stotis 12:30 duoda pianino muzikos koncertą, o CBS stotis, 2:30 transliuoja N. Y. Philharmonijos koncertą, Dimitri Mitropoulos diriguojant. Vakare, 6:00 val. žymusis komentatorius Drew Pearson kalba per ABC radiją. Per tas pačias stotis, 8:30 val. nuotaikinga va landėlė "Stop the Music" var duoda 10:30 val. CBS tinklas perduoda lengvą klasikinę muziką "The Symphonette" vardu.

Viena geriausių programų per radiją tenka pirmadienio vakarui, NBC nuo 8 val. paeilui duoda: The Railroad Hour, Voice of Firestone, Telephone Hour. Tų trijų programų turinys maždaug vienodas: solistai vokalistai, instrumentalistai, choralai, simfoninių orkestrų ir pan. 9:30 val. Band of America, karinė muzika, 10:00 val. Boston Symphony, kurios dalis dabar užleista tenoro Mario

dandčias knygas. Per tą laiką literatūra atėjo nebe vienas talentas ir šalia jų vienas kitas makulatūros gamintojas. Kas juos pagrindiniai įvertino? Juk ne vienas tų fabrikuose smilkstančių talentų vertas didesnio dėmesio, ne vien tik visuotinės tylos: jei ne jie, mes ilgai nebeturėsim savos literatūros, o jei kritika nepa- dės jiems — žinote, kaip net čia tylia sunkiai veikia žmogų, kuris kupinas gražiausių norų kuria, aukodamas ir laiką, ir išsproginti kaip bombą visatoje.

—Andrė Maurois

—A. de Vigny

ISSINUOMOKITE NAUJA MAŠINA

GRUPIŲ ATOSTOGOMS

Patys vairuokite, mašina pilnai apdrausta
Imodamas gazolinis ir alyva
\$21.75 KIEKVIENAM ASMENIUI
4 asmenų grupel, vienos savaitės laikui 1,000 mylių kelionei
(Reikia rezervacijos daryti savaitelė iš anksto)

TOUR CAR LEASING
CHICAGO HEIGHTS 3388DABAR ADARA
L & N HARDWARE
& APPLIANCES

10310 So. Kedzie Avenue

GELEZIES DAIKTAI
DAŽAI
DEVOE PAINTS
SEIDLITZ PAINTS
NAMŲ DAIKTAI
VANDENTEKIUI IRENGIMAI
GERI ĮRANKIAI

Ateikite ir apžiūrėkite

Ant Kampo 103rd & Kedzie

Atidarymas kasdien iki 6 p. m. Pirm. ir Kevirt. iki 9:30 — Sekmad. 10 iki 2

DĖMESIO, DIRENCIOS
MOTINOS!

BAMBIS dienos vaikų darželis — 5 dienas į savaitę \$10, įskaitant pietus ir sūnus; taip pat daugių laiką
sektadieniais tik susitarus, 2207-9
South Laramie, Cicero, TOWNHALL
3-1617. Paėmimo patarnavimas.

MUTUAL OF OMAHA

Didžiausia Pasaulyje Sveikatos ir Nelaimingų Atsitikimų Draudimo B-vė Priemena Jums.

K A D

LIGA
GALI JUS ISTIKTI

Taip! Sunki liga gali pagulyti Jus savaitėmis ar mėnesiams, nutraukti uždarbį, įvairių aukštą gydymo sąskaitas.
Mes apmokame ne tik gydymo išlaidas, bet mokame ir pajamas per visą Jūsų nedarbingumo laikotarpį, kad ir per visą gyvenimą.
Dėl smulkesnės informacijos pasisukite užpildyti kuponą, arba skambinkite mūsų lietuviškai kalbančiam atstovui LEONARDUI JAN-KAUSKIUI, Waterfall 3-8086.

MUTUAL OF OMAHA
110 S. Dearborn
Chicago, Illinois
Esu susidomėjęs Jūsų B-vės draudimu ir todėl prašau atsiųsti smulkesnių informacijų

Pavardė
Adresas
Telefonas

KOLB'S STUDIO
5213 W. 25th St. OLy. 2-8744

SPECELEZUOJASI
Vestuvių Portretais • Seimos Portretais
Vaikų Fotografijomis
TIKTAI TRUMPAM LAIKUI
1 8x10 alyvos dažais nudažytas portretas
ir 6 maži tiktai \$5.00
Paprastai \$11.00 kainos — Šis pasiūlymas galioja
tik iki Spalio 12-tos
Atidarymas pirm. ir ketvirt. vakarais iki 8 p. m.

**NEMOKAMAS PAEMIMAS IR PRISTATYMAS
GEROS RŪSIOS BATŲ PATAISYMI**

VYRU PUSPADZIAI IR KULNYS \$3.00
MOTERŲ PUSPADZIAI IR KULNYS \$2.25
VYRU PUSPADZIAI IR KULNYS \$2.65
Geriausia rūši medžiagos ir darbas įdėdomas į kiekvienus pataisytus batus patikimo šiaučiaus. Šaukite YARDS 7-6367.

Pilnas pasirinkimas puikių kalliųjų, paltų, skraistų (capes), žakėtų ir Forstmann's kalliūs apvediotų medžiaginių paltų. ZEMOS KAINOS. Pertaisymo ir pataisymo priitrysusių specialistų. Nepaprastai numuštos kainos dabar!

AMERICAN FUR SHOP
FRANK UJKA, Savininkas
2406-08 So. Kedzie Avenue Bishop 7-5762

MOKSLO METŲ PRADŽIAI
Išleista lietuvių jaunimui pritaikinta maldų knyga
JAUNUOLIŲ MALDOS
Paruošė kun. P. KIRVELAITIS
Gauinama pas leidėją EDV. VILUTĮ,
3736 Pulaski Street, East Chicago, Indiana
Kaina — pagal įrišimą: \$1.00, \$1.30 ir \$1.50. Platintojams nuolaida

NELAUKITE, NES —
Rytoj Jau Gali Būti Pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polišą per mūsų kompaniją. Nelaimėi ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CEntal 6-5208

GENERALINIAI AGENTAI Šių Kompanijų:
"PHOENIX INDEMNITY COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
LUMBERMAN'S INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY

**NESVARBU KIEK
UŽDIRBATE,
BET KIEK SUTAUPOTE!**
Užsitikrinti atečiai, taupykite pas
BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
kur jūsų indėliai yra apdrausti \$10,000
4071 ARCHER AVE.
Tel. LAFayette 3-8242
Charles Zekas, Secretary

Lietuvių liaudies skulptūra

Naujos plokštelės

Dabar, 20th Century Fox, pagal tą knygą pagaminio filmą vardu "The Desert Fox", kuri randa platų publikos susidomėjimą. Tiesa, iš tokios dokumentalinės filmos laukina kai ko daugiau, netruksta "sky sty" vietų, kai kur ir peršaržavimo, bet vykusios scenos iš kovų Afrikoje, invazijos į Prancūziją, na, ir pavaizdavimas ne pavykusio atentano prieš "vadą" Hitlerį, 1944 m. liepos 20 d., suteikia ir tikrai su įdomumu žiūrimų scenų.

Talentingas britų aktorius James Mason vaišina patį E. Rommelį, deja, nedaug turėjo progų pasireikšti, bet tai jau pačių filmos gamintojų kaltė. Visiems žinomoji RCA Victor firma paskiausiū metu pagaminio eilę tikrai dėmesio vertų patefono plokštelių (rekordų). Be kiek anksčiau mūsų minėtos operos "La Traviata" užrašymo (solistai — Lucia Albanese, Jan Peerce, Robert Merrill ir kt.) susilaukėme ir populiariausios "Carmen" naujos laidos. Risė Stevens, Peerce, Merrill ir Albanese svarbiausiose rolėse, muzikos kritikų nuomone, puikūs. Dirigentas Fritz Reiner su RSA Victor simfoniniu orkestru ir Robert Shaw choras prilygsta solistams.

Išleista eilė naujų kalėdinės muzikos kūrinių; čia išsiskirtų DECCA bendrovės plokštelė "Adeste Fideles", dainuoja Bing Crosby.

Smuiko — piano sonatų mėgėjai galėtų džiaugtis sulaukę Victor plokštelių su naujai įrašyta Brahms D-minor, išpildo žinomi Milstein ir Horowitz.

Piano muzikos mylėtojus turėtų patenkinti Arthur Rubinstein, kurio naujasis albumas turi tokius romantinės mokyklos dalykus — Liszto "Liebes- Traum" ir valsas Oublie Nr. 1; Schuberto A-flat Impromptu; Chopino E-flat nokturnas ir Fantasia — Impromptu C-sharp minor; Rachmaninoffo preludas C-sharp minor; Mendelssohno "Spinning Song" ir Debussy "La plus lente".

Artėjantios Padėkos Dienos proga, Robert Shaw su choru, argonais patariau Huga

Porter, prašė plokšteles vardu "Hymns of Thanksgiving". Si plokštelė, regis, turi nemažą publikos susidomėjimą. Nepamirštos ir atskirų operų arijos. Eilė žymių solistų paruošė atskirus albumus. Juss Bjoerling albumas apima tokias arijas, kaip "Vesti la giuba" iš "Pajacų", "Salut, demeure" iš "Fausto", "Addio alla madre" iš "Cavalleria Rusticana", "Che gelida manina", iš "La Bohemos", "O Paradiso", iš "Afrikietė" ir gėlių arija iš "Carmen".

Solistas naudoja orkestro akomponimentu.

Set Svanholm albumas "Didžiosios Vagnerio tenoro arijos" susideda iš ištraukų "Tannhauserio", "Meistersinger" ir "Die Walkure".

Gladys Swarthout turi "French Operatic Arias" albumą, kuriame girdime dvi arijas iš "Samsono ir Dalilos", "Printemps qui commence", "Mon coeur s'ouvre", laiško arija iš "Wertherio" ir "Bri-gand, je t'adore" iš "La Perichole's". Taip pat atskirą albumą įdainavo ir Kirsten Flagstad.

Victor turi pagaminus ir atskirų (ne albumų) plokštelių, iš kurių pažymėtina arija iš "Cavalleria Rusticana" ir "Pajacų". Solistų vardai (Bjoerling, Peerce, Merrill, Albanese, Leonard Warren ir Zinka Milanov), turėtų patenkinti ir lepaus skonio klausytoją. Čia reikty tik tiek pridėti, kad vis dėlto, klasikinės muzikos plokštelės nėra pigios ir negalintieji jų įsigyti, turėtų neužmiršti, kad prie didesnių miestų biblio

Varpo dūžiai

C. B. Audronis

Taip skaudžiai dreba varpo dūžiai
Vidurnaktį gūžiam —
Gal šaukiasi gyvenimas trapias sudužęs
Tvėrėjui atlaidžiam.

Gal šaukiasi vėlė erdvė bekraštė
Paklydus nelauktai —
Gyvenimo dienų gražiausi raštai —
Vien ašara tiktai.

Gaudimo virpančio pritvino oras,
Ir sienos, ir langai —
Gaudimo virpančio galingas choras
Dar aidi taip ilgai.

Išgirsi varpo dūžius virpančius —
Plazdėjimą širdies
Ir jei dienų žiedai nuvys, nudžius —
Norėsi —
Vėl žydės.

tekų yra ir muzikos skyriai. Vyrai suklysta dėl savo iškurių už nedidelį atlyginimą, mindingumo, kaip kad moterys skolina plokšteles į namus ar suklysta kas liečia jų gražumą. duoda čia pat pasiklausti.

—Martin

TONY'S RESTAURANT and LOUNGE

DABAR ATDARAS IR PASIŪSĖ JUMS PATARNAUTI

UZ PRIEMAMAS KAINAS

"Puikiausią maistą ir gėrimus"

SPECIALIZUOJAME ITALISKŲ VALGIŲ GAMYBOJE. STEIKAL, KUTLETAI, KEPTOS ŽUVYS BEI SKANUS SUMUSTINIAI.

109 W. 5th AVE.

GARY, INDIANA

A. Laterzo, ved. ir sav.

ALLIED Sutaupo Jums \$ \$ \$
Nauji Du Pont DIRBTINIAI DANTYS
Plastikiniai Dėl senesnių
Paprastai
\$100
DABAR TIKTAI
\$30

Padaromi
1 dieną

Garantuoti
vieniems
metams

Virusiniai, žemutiniai ir Aškiri

Naujas mokslinis išradimas pakeičia senus, nestiprius ir sutrūkančius dirbtinius dantis su natūraliais, gražiais Rose Du Pont plastikais dirbtiniais dantimis.

Didesni Pataisymai Nuo 1 Iki 3 Valandų

Mes pataisome dantis kurie yra sulūžę, sutrūkę, arba perskilę! Mes pataisome dirbtinius dantis!

Ateikite šandien — nėra pareigos — nereikia užsakyimo

Allied Dental Reliner Co.

32 N. State Street ant kampo State ir Washington

Finacial 6-4348

The GREEN PARROT HANDI-CRAFT Shop

"KUR JŲS ISMOKSITE PASIDARYTI PATYS"

DAILY — DIRBTINĖS GĖLĖS — METALŲ GRAVIRAVIMAS

Mes turime visokių medžiagų priemonių karnose

• Padarykite Kalėdines dovanas dabar

• Shower gelis dėl stalo paskolimos

• Gėlių dėl stalo ir dovanos (favoro) dėl visokių įvykių

• Pasirinkimas kortelių pasveikinimui ir dovanos

KLASĖS DĖL SUAUGUSIŲ IR VAIKŲ

JEAN ERICKSON 7546 S. MAY — RAD. 3-4083 MARTHA LEAFGREEN

Vakarinė mokykla prasideda nuo 6:30 P. M.

5639 CLUB

Dabar pasirenkate jums patarnauti

GERIAUSI GERIMAI MIESTE

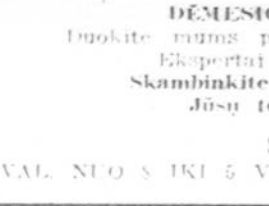
ZAVI MUZIKA

SKANUS SUMUSTINIAI (Sandwiches)

5639 CLUB

Susipažinkite patys ir atsiveskite draugus

5639 ROOSEVELT RD. • CICERO, ILL. • TO. 3-9307

DĖMESIO TV APARATŲ SAVININKAI!

Įplokite namų patalynę jūsų aparatų, "baga" naujas

Ekspertai technikai — Priemonės kainos

Skambinkite ESSEX 5-2660 — Lenny Mazzocco

Jūsų televizijos aparato aptarnavimas

STAR T. V. SERVICE

VAL. NUO 5 Iki 6 VAL.

TEL. ESSEX 5-2660

Jungtinės Amerikos Valstybės nedaro istorikui įspūdžio, kad šis kraštas būtų pasiekęs sotumo tašką ir atsidūręs stagnacijoje; šis kraštas yra jaunas, romantiškas ir stiprus, jo subrendimas ir klasinis periodas dar yra ateityje.

—Andrė Maurois

Blogi įstatymai yra blogiausia tiranijos rūšis.

—Burke

ATIDAROME
NAUJĄ
TV IR RADIO
Aptarnavimo-pataisymo
skyrių
SPECIALUS

SUSIPAŽINIMO PASIŪLYMAS

ISORINĖ

TV

ANTENA

Pilnai įtaisoma

1 m. garantija

SERVICE CALL

(Aptarnavimas)

Mes talpat esame patyrę specialistai taisyti automobilinių radijų.

TELEFONAS

AB. 4-4660

SIMON'S TELEVISION

and RADIO SERVICE

904 W. 79th St.

Mes kalbame lietuviškai

Call

REARICK

BROTHERS

HEATING and

SUPPLY CO.

FURNACES

GAS BURNERS

OIL BURNERS

BOILERS

850 WASHINGTON

PHONE 9203

Z-G HERBS, MED.

Z-G ZOLIŲ ARBATA Nr. 17.

tonikas viduriams reguliuoti. Pagyviną sustingusią sistemą. Greitas, bet švelnus saugus ir gelsbi.

Kaina \$1.12

Z-G ZOLIŲ ARBATA Nr. 2 —

palengvina artritį ir reumatą. Tūkstadienį patenkintų vartotojų.

Kaina \$1.37.

Arbata Nr. 39 — ramina nervus. Miegosi be pilų. Kaina \$1.37

Arbata Nr. 78 — gelsbi aukštą kraują, išsivadina nereikalingą skystį iš kraujo ir raumenų. Kaina \$1.37.

STANIS ANALGESIC SALVE —

Greita šiluma palengvina skausmą raumenyse. Kaina \$1.25.

Z-G STANIS COMPANY

2822 ARCHER AVE.

Chicago 8, Ill. Dept. D.

Anglų Kalbos Pamokos

Duoda tremtinys, prieš karą baigęs Chicago Universitetą: doleris valandai — privačios. Vertimai iš įvairių kalbų. Paruošiami mašinėlės raštai. K. Kalmėnas, 3327 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Įėjimas iš kiemo, 1-as a.

Užsisakykite baldus

tiesiai iš lietuvių dirbtuvės

Pas mus galite nusipirkti įvairių rūšių baldus, namų reikmenis: šaldytuvus, miegamųjų setus ir kitus baldus.

ARCHER AVENUE

FURNITURE CO.

Sav. JUOZAS KAZIKAITIS

4140 Archer Avenue

Tel. LAFayette 3-3516

Prieš įsigydami baldus patikrinkite pas mus, gal jums bus ekonomiškiau užsisakyti tiesiai iš mūsų dirbtuvės. Jei pageldaujate, galėsime duoti ir kreditą.

Jei turite perduoti ar išnuomoti, pasiskelbkite smulkių skelbimų skyriuje. Skelbimą galite perduoti telefonu Virginia 7-6640.

PRECIZISKAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

2156 W. 23rd St. Tel. YARDS 7-0841

Laikrodžiai elektronškai patikrinami ir atnaujinami. Prieinamos kainos, 1 metų garantija. Paskambinus telefonu, laikrodžiai nemokamai paaimami ir pristatomi į namus. Darbo val., 5-8 v. v. Seštad. 10-8 v. v.

CONRAD PHOTO STUDIO

(Lietuviai Fotografai)

SPECIALYBĖ

VESTUVĖS

\$15.00 vertės

dovana

jaunavedžiams

atsineus iš

skelbimų.

414 WEST 63RD STREET

Tel. Eng. 4-5883 — Eng. 4-5846

SOPHIE BARCUS

RADIO PROGRAMA

IS WGES stoties — Banga 1390

PIRMADIENIŲ PENKTADIENIŲ

8:45 iki 9:30 val. ryte

SESTAD. 8:30 iki 9:30 val. ryte

LIETUVISKOS VAKARTUŠKOS

is tos pat stoties PIMADIENIO

vakare nuo 7 iki 8 val.

CHICAGO 29, ILL.

Tel. HEmlock 4-2413

7121 SO. ROCKWELL ST.

REMKITE "DRAUGĄ".

BE "MONEY-WISE"!

TAUPYKIT REGULIARIAI,

KAD TURĖTUMET PELNO...

TAUPYKIT PAS

UNIVERSAL SAVINGS

& LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago 8, Illinois

Telefonas: HAYmarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidurdienio.

Isigijimui geresnių baldų ir namų reikmenų, lankykite savo

kaimyninę krautuvę. Jūs visuomet galite pasitikėti, kad būsite teisingai aptarnauti ir už žemesnes kainas. Pas mus yra garsių firmų kaip Universal Gas plytos, Englander, Sealy ir Columbia lovy

spiruočiai ir matrasai ir daugybė kitų žymių firmų gaminių, kurie yra per daug skaitlingi, kad juos galėtume čia išvardyti.

SOUTHWEST FURNITURE CO.

6200 South Western Avenue

Atidara pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 9:30 ir sekmadienį nuo 11 val. dieną iki 5 val. vak.

Taupykite saugiai ir užtikrinsi savo ateitį...

Standard yra stipriausia taupymo įstaiga visoj Amerikoje.

TURTAS \$30,000,000

ATSARGOS FONDAS \$2,900,000

Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Avenue, kamps Sacramento Avenue

TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141

JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Istaigos valandos:

Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų

Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakare

Trečiadieniais visai neatidaro

FILMŲ PASAULYJE

A. LANDSBERGIS, Brooklyn, N. Y.

Filmų pramonė, bepraktikuojanti imtyne su televizija, atsikviepė — muzikinis „Didysis Caruso“ žeria milijonus. Tačiau saugokitės, muzikos mylėtojai, nes netrukus ant jūsų pasipils visas spiečius muzikinių filmų.

„Didysis Caruso“

„Didijį Caruso“ galima žiūrėti užsimiršus ir atviromis akimis. Pirmuoju atveju jautiesi, kaip besukali odamas radija. Kąsni „Pajacų“, gabalas „Aidos“, pertraukiami dialogo a la: „Aš pamilau tave, kai tu pirmą sykį įėjai į mano kambarį.“ Atsimink, esi priverttas stebėti, kaip Mario Lanza įeina į tą kambarį ir Ann Blyth žiūri į jį didelėmis liūdnomis akimis, tarsi persivalgius ledų.

Ši filmas turi auklėjamosios reikšmės, nes ji sukaupia savy beveik visas pilkšias Hollywoodo puses: sentimentalumą, pigumą, suprastinimą, vaizduotės trūkumą. Jos gamintojai stengėsi visomis priemonėmis nukrypti nuo dvylukamečio lygio ir pasiekti to.

Viena pagrindinių muzikinių filmų problemų visad buvo pėrėjimai iš kasdienės kalbos į muzikinę. Dar Lietuvoje mačiusieji gamintą J. Strausso biografiją filmą, prisimins, kaip „Vienos miško pasakos“ valsa palaiptinui išplaukia iš veiksmo ir aplinkos garsų. „Didžiam Caruso“ dėl to galvos nesukta. Lanza atidaro duris ir prisistato: „Aš vadinuosi Caruso. Aš jums padainuosiu.“ Ir jis dainuoja...

Išskyrus gimimą Italijoje, karjerą Metropolitan operoj ir mirtį, įvykiai filmoje tiek pat turi bendro su Caruso gyvenimu, kiek ir su Dalai Lamos, Mario Lanza, patrauklus jaunuolis su palinkimu į tukimą ir negailis savo stipraus balso, stengiasi panešėti į Caruso. Tas jam geriausiai pavyksta, kada jis rodomas iš toliau tipiško tenoro pozose.

Kada nebylės filmos norėdavo mums parodyti, jog gražuolės laukia kūdikio, mes matydavom jį mezgant kažką mažičio. „Didžiam Caruso“ tai mums paaiškinama su nemažesniu subtilumu, Caruso žmona dainuoja valsą „Ant bangų“ ir paaiškina, jog kiekviena būsimoji motina turėtų mokėti dainuoti MGM filmoje „Teresa“ vyriausioji veikėja tiesiai ištaria: „Aš laukiu kūdikio“.

„Teresa“

Toks priėjimas vadinamas realistiniu. Ir F. Zineman, „Teresos“ režisierius, yra vienas iš keleto tikrovinio stiliaus darbininkų Hollywoode.

„Teresa“ yra pirmoje eilėje meilės istorija. Tačiau meilė čia, toli gražu, nėra įvytioti ir saldinių popierėlius. Ji neurotiškas, karo sukrėstas amerikietis, ir griuvėsiuose su tikta jo italė žmona yra vaikai — naivūs, silpnai, nežinėjantys. New Yorke jie atsidaužia į tikrovę, palūžta, persiskiria ir vėliau susitinka, patirties subrandinti.

Zineman stengiasi atiduoti karui ir taikai jų prakaite ir vargo dalį. Virtuvės atrodo kaip virtuvės, ir po amerikietiškoje filmose neišvengiamų palocių ir limuzinų, malonu matyti krūvą tikrai neplautų lėkščių. Taip pat filmas išdrįsta pažeisti vieną svrabių JAV vidurinės klasės „tabu“, rodydama savanaudišką motinos meilę.

„Teresos“ trūkumai lygiai ne ginčytini. Rusė jos pasakoja-

ma žvilgsniu atgal („flash-back“), kurio neaiški pabaiga suaukia veiksmo ištisumą. Jaunuolio neurotinis blaškymas netrukus įgrįsta, nes jo d'alogas nėra toks ir jo drama tokia visuotina, kaip pavyžiui, neurotikas, vardu Hamleas. O kada mums sunku suapdinti save su didvyriu ir lausti jam užuojautos, jo pergyvenimai darosi nereikšmingi.

Tikrovinės filmos kraštutinė aka yra socialoginiai dokumentinė filmas. Ji niekad nebuvo labai populiari: Mr. Smith ar Mrs. Jones beveik išsiblaškioti Arabijos smėlynuose, nei stebėti ekrane neplautas lėkštes, nuo kurių jie norėjo pabėgti. Dokumentinės filmos daugiausiai tarnavo socialiniam protestui ir pasižymėjo aplinkos atkūrimu bei originalia fotografija.

Dabar atnaujintai rodoma R. Flaherty dokumentinė filmas „Žmogus iš Aran“ yra vienas to žanro klasikų. Ji vaizduoja vieną dieną žvejų šeimos gyvenimo Aran saloje (netoli Airijos). Nuogamė uolyne su stachais krantais, į kuriuos dūžta neramiesieji pasaulio vandenys, jų buitis yra nenutrūkstanti kova dėl duonos. Jie kapsto juodžemį iš plyšių uolose, renka jūros samanas ir taip kloja dirvą bulvėms ant suskaldytų akmenų. Taukams ir lėmpų alyvai jie medžioja ryklius trapiose valtėse.

Tie žmonės turi šiaurais dingumo, primenančio Milasias žodžius apie molų statytojus. („Sustpėj saulėje prieš jūrą, iš lėto valgo skurdžią ir prakilnią duoną.“) Nežiūrint jų paprastumo ir tamsumo, jie, kaip sakyti egzistencialistai, gyvena kraštutinėse padėtyse, triūsdami mirties pašonėje.

Filmoje beveik nėra dialogo, ir didesnė jos dalis sukurta improvizuotai, be iš anksto sudaryto plano. Tuomi laimimas išpūdio betarpiškumas, bet paaukojamas aiškumas ir drąsytiskumas. Ypač ryškių medžioklė, dešimt minučių šūkavimas ir vaikymosi ištysta ir nusibosta. Paradoksas, jog norint mense išgauti gyvą tikrovę, re-

ikia ją sužaloti (t. y. atrinkti esminę medžiagą ir ją „orkestuoti“), galioja ir filmos menui. Nėra abejonės, kad „dirbtina“, surepetuota ryklių medžioklė būtų buvusi žymiai tikroviškesnė ir iškalbesnė.

Kitas tos rūšies dokumentinių filmų pavykus yra žmogaus pastatymas užkampin arba jo suprastinimas. Jis tampa ekonominų aplinkybių gaminiu arba bejėge ameba visagalinioje gamtoje. Todėl ir jų, vertė, geriausi atveju, kaip Hamsuno romanų. Jos neįstengia ir nesistengia vaizduoti mintijančio, trijų matavimų žmogaus.

„Dievui reikia žmonių“

Dabar JAV-ėse rodoma prancūzų filmas „Dievui reikia žmonių“ peršasi pailiuotais šitvirtinimais. Jos gyventojai ir vietovė panašūs į Arano. Ir jorje labai rūpestingai atkuriam aplinka. Tačiau jos pagrindinė problema yra dvasinė — religijos reikalingumas žmogui.

Bretanijos salelė, apgyventa tamsių, vargingų žmogystų, netenka savo vienintelio kunigo. Vyskupija atšaukia jį už jų laukinį elgesį ir plėšikavimą. Tačiau jiems neįmanoma gyventi be apeigų ir sakramentų. Buves zakristijonas, bemokslis kaip ir kiti, imasi kunigystės pareigų, jausdamas pareigą savo artimiesiems ir kartu žinodamas savo menkumą ir netinkamumą. Pagaliau vyskupijos atstovas atvyksta salon su karine apsauga. Po kelių susidūrimų taika vėl atstatoma, ir sala gauna tikrą kunigą.

Filma pasiekia savo užsimojimo kaikuriose dalyse. Išna-

VASAROS LAIKAS—TAI KAILIŲ ATNAUJINIMO LAIKAS
nemokamiems apskaitinamiems dėl darbo ir patarnavimo pagal mūsų žemiausią kainą poilsio.
ISVALOME, BLIZGINAME, LAIKOME SANDELIUJE NUO \$7.75
TOM KLABOUGH FURS
Exclusive Fur Craftsman
for 30 years
2016 Central St. Evans
University 4-9555

NAMŲ SAVININKŲ IR STATYBININKŲ DĖMESIUI.
ORNAMENTUOTOS TVORĖLĖS
ir kitokie pilno dirbiniai
PIGIAUSI PAS

GOTCH BROS.
Tel. East Chicago 5114-M
arba 3962-W

CALUMET HIGHLAND

NEW 4-5-6 BRICK HOMES

PRICED FROM

\$12,500 - \$15,750

These Homes include Lennox Automatic Heat, Crackproof Canvas Walls, the latest in Planned Kitchen by Youngstown, Bath Tiled; Large Lot with Provision for Side Drive; F. H. A. Financed Thru Metropolitan Life Ins. Co.

DOWN PAYMENT

\$2,200 to \$4,900

THESE HOMES ARE BUILT BY

CRANE & MORELAND

ONE OF CHICAGO'S OLDEST BUILDERS

I. C. transportation to Burr Oak St. at 127th St.

SAFEWAY BUS TO OUR DOOR

12547 S. Throop Street

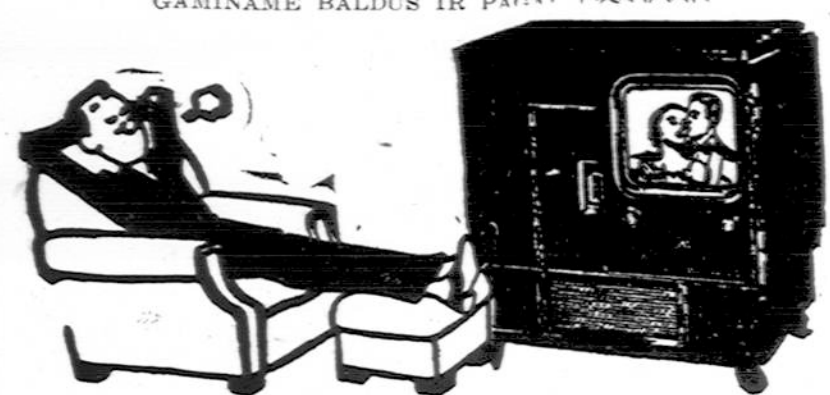
žinties scena su neščiaja, išrišimas pakaruokliui ir pirmoji giesmė naujoji bažnyčioje rodo religinę patirtį neatjungiamą nuo kūno ir kraujo. Visuomenėje, džio veidas mirgančiose dulkėbetgi, ši gili ir pavojinga tema nepajėgia išspręsti, ką liudija staigus, kompromisinis galas.

Pierre Fresnay vyriausioj rolėj, nors ir neprilygsta sau ankstesniajam šv. Vincento vaidmeny, sukuria ryškų charakterį. Kitų veikėjų vaidyha dume, kurio dėka prancūzų nukendžia nuo perdėto teatrališ filmas, šalia itališkosios, šiankumo. Režisierius J. Delannoy dien pirmauja pasauly.

(prisimintinas iš „Pastoralinės Simfonijos“) dirba nuosekliai ir duoda keletą puikių vaizdinių akimirų: pav., motinų, džio veidas mirgančiose dulkėbetgi, ši gili ir pavojinga tema nepajėgia išspręsti, ką liudija staigus, kompromisinis galas.

Visdėlto ši filmas didelė dalmi remiasi teatru, o ne filmi nėmis priemonėmis. Jo stiprybė glūdi problematiniame intensyvume ir meniniame braktierj. Kitų veikėjų vaidyha dume, kurio dėka prancūzų nukendžia nuo perdėto teatrališ filmas, šalia itališkosios, šiankumo. Režisierius J. Delannoy dien pirmauja pasauly.

VISKO UZTEKINTAI — TUOJAU PRISTATOM
Baldus, šaldytuvus, pečius, skalbiamas mašinas, lovas, matracus, kilimus, radijo, televizijos setus, valkučiams baldus, žemos kainos, radijo išmokėjimai. Turime didelį pasirinkimą.
GAMINAME BALDUS IR PAAT

ROOSEVELT FURNITURE CO., Inc.
LIETUVIŲ KRAUTUVĖ
2310 WEST ROOSEVELT RD. SEley 3-4711
Atidara Pirmadienio ir Ketvirtadienio vakarais iki 9:30
Sekmdieniais nuo 11 val. ryto iki 4:30 po pietų

POILSIO IR SLAUGYMO NAMAI
SVEIKSTANTIEMS IR SENUKAMS, VAIKSTANTIEMS IR PRIVERSTIEMS LOVOJ GULėti 24 VALANDŲ
SLAUGYMO PATARNAVIMAS
Kaina — \$125 ir \$150 mėnesį
KASDIENINIS TRAUKINIO PATARNAVIMAS NEW YORK ENTRAL
Rekomenduojami: Rev. F. N. Hazen, C. S. V., Klebonas St. Mary
Beaverville St. Mary's Hospital, Kankakee, Ill.
BEAVERVILLE, ILLINOIS PHONE 31

AUKŠCIAUSIOS KOKYBĖS DARBAS
GAZO — EMALINIS DAŽYMAS
PILNAS PERDAŽYMAS \$45
Pirmoji ir vienintelė gaminė emalinio dažymo stotis Chicagoje. Išbandytai būdais jūsų mašina bus kuo geriausiai nudažyta. PATYS IŠSIRINKITE SPALVAS, DAŽOME VISUS TIPSUS IR MODELIUS.
DARBAS ATLIEKAMAS PER VIENĄ DIENĄ
• Prityrę specialistai „Body“ ir Buferių Skyriuose
• Geri troškų dažytojai.
TRIANGLE AUTO PAINTING
3300 WEST 93rd STREET
Evergreen Park 6195 Auto Shop Radcliffe 3-8344 Truck Shop

SKRISKITE IR TAUPYKITE
California \$70.00
Los Angeles — San Francisco — San Diego — Be, Sustojimo
New York \$24.00
Boston \$35.15
Washington \$37.40
Cincinnati \$10.50
Kam Mokėti Daugiau?
PIRMOS KLASĖS PATARNAVIMAS
Normalios kainos (Coach Rates)
Seattle \$79.00
Spokane
Portland
Fairbanks
Alaska \$162.00
(Taksai įskaityti)
(Nemokamas nuvežimas į aerodromą — SKYline 4-3388)
NEW ENGLAND AIRLINES AGENCY

ŠVEDIŠKAS MASAŽAS GARŲ VONIOS
DEL SVEIKATOS IR SVORIO NUMETIMO
LAIMAI GERAI DEL RUMATIZMO IR ARTHORITMO
SIRGIMŲ NERVŲ ITIMPIMŲ
PILNAS POILSIS
AVENUE BEAUTY SHOP
EVERGREEN PARK 6691 9818 S. WESTERN AVE.

- GERAS MAISTAS -
PIETISKAI IŠKEPTA VIŠTENA; KEPTAS STEAK; SUMUSTINIAI (Sandwiches)
Kepta žuvis Penktadieniais; Jūsų mėgiamiausi gerimai
Pamatykite ir išsiskite plačiai žinym
ART GIBSON'S HILL-BILLY ORCHEL ir Accordion Quintet
Dabar grojant kasdien
ROY'S BUNGALOW INN
4033 S. OAK PARK AVENUE GU 4-9773

SIUVAMOS MASINOS PATAISOMOS
Visas darbas garantuotas. Speciali kaina už naujas mašinas. Gali tuojau pristatyti; mašinos nuomuojuojamos ir taisomos.
Siuvamos Mašinos Padaromos Elektrinėmis
COLONIAL SALES CO., INC.
3709 West Montrose, CORNELIA 7-3809
Pašaukite dėl nemokamo pademonstravimo namuose.

DANTŲ PLOKSTELIŲ PATARNAVIMAS
• Valymas • NUSVEITIMAS
GREITAI PATAISYMAI IR PERDIRBIMAI
D. & C. DENTAL LABORATORY
Atidara kasdien 9 v. r. iki 6 vakare
Pirm. ir Ket. vak. iki 9:00 vakare
5553 W. DIVERSEY AVENUE
National 2-7726

Any make
SEWING MACHINE
Adjusted and oiled in your home
\$1.00
Call Hudson 3-5200

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ LAIKRODŽIŲ
Brangenybių SIDABRINIŲ
INDŲ
SIENINIŲ LAIKRODŽIŲ
TELEVIZIJOS APARATŲ
ir kit. Prekių
Laukrodžiai Pataisomi
Specialistai
Duodama 1 metų Garantija.
JOHN A. KASS
4102 Archer Avenue
(prie Mozart Street)
Tel. Lafayette 3-8617
Seniausis Lietuvių Jewellery
Krautuvė Brighton Parke
Isteigta 1915 metais.

Platinkite „Draugą“

Now 25% More AT DISTRICT SAVINGS
Your SAVINGS EARN
Graduated 1897 metais, iki šiai dienai taupytojai District Savings b-vėję pelnė ir pelno didesnę uždarbį ant sutauptų... nežiūrint sąskaitos balanso...
DABAR... nuo Liepos 1 d... mūsų dividendas tapo pakeltas net 25%...
Vadinasi, mūsų taupytojai šandien uždirba daugiau negu bile kad ir pirma...
Apert pelno, District Savings teikia jums pilniausią apdrastę apsaugą... ir draugiškiausią patarnavimą.

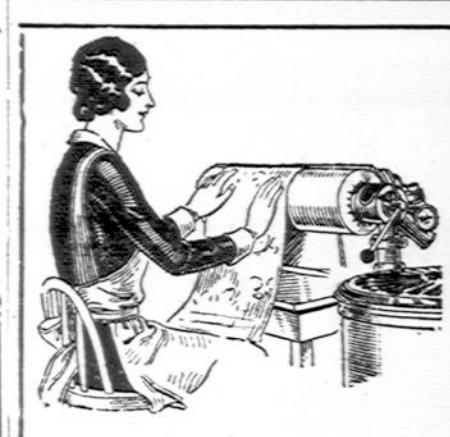
District Savings and Loan Association
3236 South Halsted St.
Jos. M. Materis, Secretary

SANDELIS BALDŲ
Pečių, lovų, matrasų, springsų, karpetų, parlor setų, studio couch, hotelų minkštų kėdžių, dining room stalų ir kreslų, dinette setų, lempų, rašomų stalų, geriausių išdirbysčių rašomų mašinų, siuvamų mašinų, plaukamų mašinų, prosinamų mašinų, šaldytuvų, televizijos aparatų visų žymiausių išdirbysčių, radijo ir phonografų kombinacijų, Auksiniai daiktai, laikrodžiai, žiedai, briliantai.
ATSTOVYBĖ 97 AMERIKOS IŠDIRBYSČIŲ

Jos. F. Budrik, Inc.
3241 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.
Tel. — CALumet 5-7237
KRAUTUVES VALANDOS: nuo 9 val. ryto iki 9 valandos vakaro pirmadieniais ir ketvirtadieniais; antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais iki 6 valandos vakaro. Sekmdieniais (nedėlionis) uždaryta.
Budriko radio programa leidžiama sekmdienio vakarais 5:30 P. M. Chicago laiku iš WCFL, 1000 kilocycles Radio Stoties.

STOGAI
(Rain Gutters, Downspouts) ir Kaminais
Jt. somi už prieinamą kainą
Darbas garantuotas
Nemokami apkainavimai
Dėl greito patarnavimo
Patelefonuokite:
K. D. ROOFING
Everglade 4-6696

TELEVIZIJOS IR RADIO
TAISYMAS — PARDAVIMAS
T. d. DANube 6-6887
DAINA TELEVISION CO.
3120 So. Halsted Street

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVES
PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELE-VIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MASINOS, BALDAI, MATAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKU BALDAI
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai
Raldai padaromi
Pagal Užsakymą
PROGRESS Furniture Company
3224 SO. HALSTED ST
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-8171
CHICAGO, ILL.

MONTESORIŠKAS AUKLĖJIMO METODAS

M. VARNIENE, Chicago, Ill.

Siauri šio rašinio rėmai neleidžia plačiau apibrėžti visų individualių vaiko savybių, kurios yra pagrindas visai šiai mokymosi sistemai. Tačiau, kaip ir visose kitose mokymosi sistemose, pagrindinis tikslas yra padėti vaikui išsivystyti ir tapti savarankišku asmeniu. Šis tikslas yra pasiekiamas per mokymąsi, kuris yra pagrindinis vaiko gyvenimo būdas. Mokymasis yra vaiko natūrali veikla, kurią jis atlieka nuo gimimo iki mirties. Mokymasis yra vaiko gyvenimo būdas, kuris yra pagrindinis vaiko gyvenimo būdas. Mokymasis yra vaiko gyvenimo būdas, kuris yra pagrindinis vaiko gyvenimo būdas.

Šis metodas yra pagrįstas vaiko natūralia veikla, kuri yra mokymasis. Šis metodas yra pagrįstas vaiko natūralia veikla, kuri yra mokymasis. Šis metodas yra pagrįstas vaiko natūralia veikla, kuri yra mokymasis.

Buven ankščiau centriniu veiksmu ir vaikų vadovu mokykloje, mokytojas nūnai buvo pareigotas atsisakyti nuo šio vaidmens ir užleisti centrinę vietą pačiam vaikui. Iš pasyvaus klausytojo vaikas pasidaro veikiantis, iniciatyva laikantis savo rankose asmeniu. Mokytoja tampa tik mokyklos aplinkos paruošėja ir rūpanti, kad vaikas būtų pakankamai saugus ir patogus. Be to, mokyklos darbas yra ne tik mokymas, bet ir gyvenimo būdas. Mokytoja turi būti su vaiku, kaip su draugu, ir būti su juo, kaip su vaiku. Mokytoja turi būti su vaiku, kaip su vaiku, ir būti su juo, kaip su vaiku. Mokytoja turi būti su vaiku, kaip su vaiku, ir būti su juo, kaip su vaiku.

Ką tas metodas duoda vaikui? Per 40 metų besiplečiantis Montessori metodas visose kraštuose, kur tik susirado jo pasekėjai, visose tautosose, visose kultūrose, visose mokyklose, visose šeimose, visose visuomenėse, visose valstybėse, visose tautosose, visose kultūrose, visose mokyklose, visose šeimose, visose visuomenėse, visose valstybėse, visose tautosose, visose kultūrose, visose mokyklose, visose šeimose, visose visuomenėse, visose valstybėse.

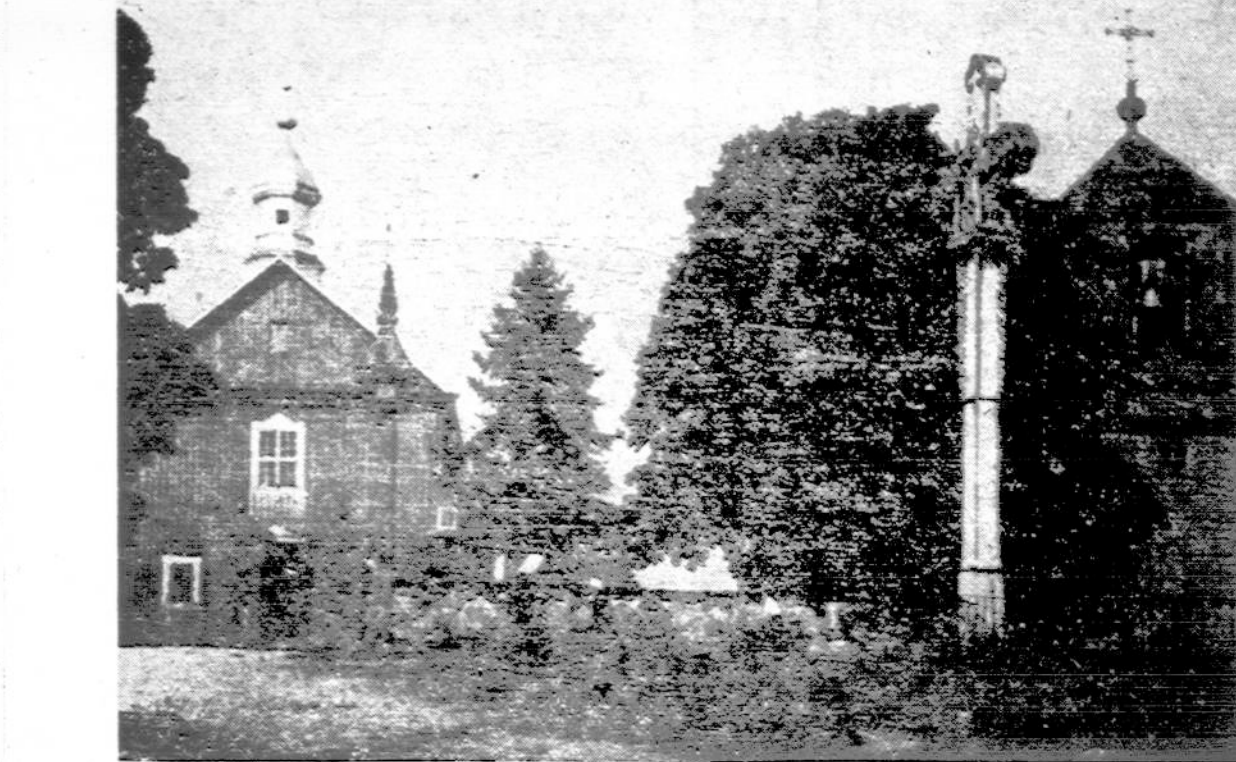
Dr. Montessori pasekėjai. Montessori metodo pasekėjai yra veik visuose pasaulio kraštuose, išskyrus žinoma, kraštuose, besitvarkančius diktatorių režimų pagrindais. Gaila tik tai, kad tos mokyklos, kurios yra privačios, rankose, Gi valdžios remiamų mokyklų iki 1940 metų buvo Olandijoje ir Anglijoje. Reikia manyti, kad šiuo metu tokių mokyklų ar net valdžios išlaikomų yra jau ir kitose kraštuose — ypač Italijoje, kur prieš porą metų grįžusių iš Indijos dr. M. Montessori buvo vyriausybės paskirtas darbuotis Perugijos universitete.

Savo metodui Montessori laiko nuo laiko Montessori ruošia įvairiuose kraštuose tarptautinius kursus, į kuriuos suvažiuoja suinteresuotų mokytojų iš įvairių tautų ir iš įvairių kraštų. Būdamas kursų, į kuriuos atvažiuodavo atstovų iš 30 įvairių valstybių.

(Red. past.: 1930 m. Romoje tokius kursus baigė ir šių eilučių autorė. Vėliau ji sėkmingai dirbo Kaune, vedama vaikų darželį, o paskui ir pradžios mokyklą kartu su savo padėjėja D. Petruke, baigusia Tarpt. Montessori kursų 1934 m. Niujorko mieste, organizavo ir pravedė keletą dvimetinių ir metinių kursų, kuriuose buvo dalyvavę mokytojai iš įvairių tautų ir iš įvairių kraštų. Būdamas kursų, į kuriuos atvažiuodavo atstovų iš 30 įvairių valstybių.)

Mokytojas montesorinėje mokykloje

Tokiai mokyklai reikalinga buvo sukurti ne tik nauja aplinka, bet paruošti ir atitinkamus mokytojus — padėjėjų personalą. Šis turėjo būti persi-

Nepriklausomos Lietuvos vaizdas

LIETUVOS ARTOJĖS

ANTANAS MUSTEIKIS, Brooklyn, N. Y.

Lygiai prieš trisdešimt metų žymus mūsų rašytojas ir meno filosofas kun. J. Lindė-Dabilas pirmasis nurodė mūsų artojų, priešprieš karžygiui, kaip moderniosios lietuvių kultūros atstovą. Senoji stambeldiškoji lietuvių kultūra, charakterizuojama daugiausia ar mažiau gaivalinga energija ir entuziazmu, pasireiškusi mūsų bajoriškos vadovybės žygiuose, užleidžia vietą kitam lietuvių prigimties glūdinčiam aspektui — rezignacijai, suaugusiai su atitinkamais krikščioniškos elementais. Lietuviškoji bajorija paliko brangų įnašą senosios herojinės Lietuvos istorijai, kuriuo didžiuojasi dvidešimtojo šimtmečio Lietuva, bet pritrūko entuziazmo ir atitrūko nuo tos kamieno — žemdirbių.

Nors ir atsirado vienas ar kitas bajoras, kaip Vazganto "Pragiedrulių" Sviestavičius, sutinkąs su naująja lietuvių kultūros linkme, bet konkrečiai prie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo bei jos kultūros, jos, daugumos, beveik neprisiėjo. Tuo tarpu rezignuojąs artojų ilgas šimtmečius medinė žagė žemę tebeardė, praradęs, vargo dainas dainuodamas ir ilgėdamasis geresnių kursų, kuriuose buvo ruošiamos vaikų darželių vedėjos (Lietuvai).

Dr. Montessori įnešti pakeitimai

1. Spontaniškas veiksmų ir pratybų kartojimas.
2. Darbo autokontrolė.
3. Smulkios judesių analizė.
4. Tylos pratybų pamėgimas.
5. Mandagumo ir gražiųjų įpročių pratybos.
6. Pavyzdinga tvarka aplinkoje.
7. Svarumas ir savęs apžiūrėjimas.
8. Rašymas nepriklausomai nuo skaitymo.
9. Rašymas, pranešantis skaitymą.
10. Skaitymas be knygu.
11. Drausmės laisvė.

Iš antros pusės, spontaniškai beveikdamas naujoje aplinkoje, pats vaikas yra paneigęs visą eilę seniau vartotų auklėjimo priemonių: kitaip sakant yra padaręs jas nebereikalingas. Jų svarbiausios yra šios:

1. Atlyginimai už nuopelnus ir bausmės už nusikaltimus.
2. Skiemavimas ("sleibizavimas").
3. Kolektyvinės pamokos.
4. Formalios mokslo programos ir kvotimai.
5. Žaislai ir smaguravimai.
6. Mokytojo katedra (pakilimas).

nių laikų. Nuskuręs, suvargęs ir apstiręs, savųjų ir svetimųjų ponų spaudžiamas, niekinamas bei persekiojamas. — audroms ūžiant ir valstybės griūvant, — jie vis dėlto išlaikė brangiausius lietuvių kultūros turtus: kalbą, liaudies dainas, pasakas, medžio drožinius; — darbštumą, ištvermę, pasišventimą; — idėjingumą, nuosirdumą, žmoniškumą, vaišingumą ir kt. Be šitokių artojų asmenybių mes negalėtume įsivaizduoti mūsų nepriklausomybės atkūrimo ir atgimusios Lietuvos kultūros vairo.

Žmoniškumo pionierius

Bene charakteringiausias artojų kultūros bruožas yra žmoniškumas. Jis turėjo būti ryškus ir senovės Lietuvoje, kai lietuvių valdovai buvo pripažinti "savais" plačiose gudų žemėse ar kai pirmieji nuosirdūs krikščionybės skelbėjai stambeldiškoje Lietuvoje buvo gerbiami kaip svečiai. Daug daugiau pavyzdžių mes galime rasti nepriklausomos Lietuvos gyvenime ir svetimų okupacijų sąvartose. Lietuviškasis artojų vaishingumas bet kokiam nepažintam ar svetimam jam yra plačiai žinomas faktas. Net ir valstybiniu mastu, kai antrojo pasaulinio karo pradžioje pasikiri sugniuždytos lenkų kariuomenės daliniai pabėgo į Lietuvą, — tą pačią Lietuvą, kurios sostinė jie valdė kaip okupantai keliolika metų ir įgijo didžiojo lietuvių priešo vardą, — lenkai rado žmonišką prieglobstį jų niekiname krašte.

Dar ryškesnis pavyzdys po pirmosios komunistų okupacijos, kai vokiečiai varė per Lietuvą mases rusų pabėgėlių bei deportuotųjų. "Vakarykštis" priešas dažnai galėjo nuvyti bado, mirties smėklą tais duonos karniais, kuriuos lietuviai jam paduodavo, nepaisydami vokiečių draudimų. O paskutiniųjų metų vokiečių spauda dažnokai aprašo vokiečių, grįžusių iš rusų nelaisvės ir kurį laiką pabuvusių Lietuvoje, išgyvenimus, su dėkingumu pripažindama, kad lietuviai išgelbėjo tūkstančius vokiečių belaisvių gyvybių. Ir tai nežiūrėti, kad gal tai buvo tie patys vokiečiai, kurie prieš kelerius metus tuo pačiu Lietuvoje medžiojo žmones priverčiamųjų darbų ar karinei tarnybai, gaudė juos ir šaudė ar siuntė į koncentracijos stovyklas.

Šie lietuviškojo artojo žmoniškumas yra lengvai pasiekiamas iš lietuviškų pasakų bei liaudies meno. Čia lietuvių Dievas — pasakų senelis ar diev-

dirbių rūpintojėlis — yra greičiau gerasis ūkininkas, gailis žmogaus gyvenimo, o ne griežtas dekalogo įstatymų vykdytojas. Taigi artojis ir Dievas suvokia pagą! pagrindinį savo kultūros bruožą.

Pusiausvyros įieškojimas

Kitas labai ryškus artojų kultūros bruožas yra pusiausvyros įieškojimas. Šitai pirmasis išskėlė tas pats lietuvių sielos žinovas Lindė-Dobilas. Vyriausias jo "Blūdo" romano veikėjas artojas Bajoriūnas, atsidūręs kryžkelėje tarp viduramžių ir naujųjų laikų Lietuvos, suranda savarankišką "kelį". Prieš tai jis gerokai kankinasi, "blūdią", bet nenukrypsta į jį drąsiančius krautūnumus ir atgauna iškovotą pusiausvyrą. O tos įieškojimo valandos Bajoriūniui lieka labai brangios. Šitas bruožas gali būti patvirtinamas kad ir tokiu vadinamo "gaspadoriško galvojimo" teigiamais vertinimais mūsų šalyje.

Donkichotiškis ir hamletiški tipai

Visą žmoniją skirstant į du pagrindinius tipus, donkichotišką ir hamletišką, lietuvis artojis yra priskirtinas pastarajam. Jis ne Servantes Don Kichotas, kurs neklausia, kiek priešių, kaip jie ginkluoti ir pan., o tik jiesko, kur jie. Tuo tarpu Šekspyro Hamletas išgyvena ir kitų žmonių skausmą savyje, kol suras tiesą, nalyginant Bajoriūnas 1905 metų revoliucijos fone, nelyginant poetas Vienožinskis savo eilėraštyje "Kaip gi gražus gražus rūtelis darželis", nelyginant lietuviams labai charakteringas Aistis savo daugelyje elegijų. Netolimos praities ir dabarties faktai lietuvių valstybiniame gyvenime patvirtina lietuvių pusiausvyros įieškojimą.

REAL ESTATE

PARDAVIMUI
Taverna — Pirkiamas sodas — Nėbaigtas "Motelis" prie Diamond Lake paežerio. Arba išnuomos ilgesniam laikui (lease). Savininkas serga.
HOMESTEAD TAVERN
R. 2, Box 275-A
MUNDELEIN, ILL.

DĖMESIO NAMŲ PIRKĖJAI!
4-5 kamb. mūriniai namai! 2-3 mieg. kamb. arba 1-2 aukšto namas su 2-ju kamb. butu viršuje, pastatomas ant įsų sklypo arba mūso stiklo sklypo. "Model Home" atidarys apžiūrėjimui.

K. H. KATCHEK
HOME BUILDERS
6834 S. Kedvale
REliance 5-2929

WESTCHESTER
NEW HOMES IN A NEW COMMUNITY
5-rm face brick homes with full bsmt, incl. corner picture windows, tile bath, oak flrs., formal sink top. Choice of decorating. FHA 4% mte usual dn. pymt. \$18,495. Immed. occ. Also 3 bdrm. ranch. \$17,795. Drive out now. Take 22nd st. to Mayfair av., 4 blks. west of Mannheim rd. (La Grange rd.)
MANNING HOMES, INC.
Franklin 2-3948

mą. Štai, du nepriklausomos Lietuvos sukilimai, vienas prarastas (1926 m.), kitas užgniaužtas (1934 m.) nepareikalavo nė vienos kraujo aukos. O dabartinės tūkstančių lietuvių partizanų aukos, primenančios istorinio Pilėnų kunigaikščio Margio dalį, nėra aklo likimo išdava, o ilgos patirties, svarstymų ir "blūdiimo" sąmoningas padarinys.

Artojų vaikai

Beveik visi mez, kurie dabar esame išbarstyti po visus pasaulio kontinentus ar palikę Lietuvą, kurie sunkiai dirbame Kanados miškuose, J.A. Valstybių fabrikuose, Pietinės Amerikos rančose, Australijos cukrinių medrų plantacijose, Vokietijos stovyklose ar pagaliau svetimųjų engiamoj gimtojo šalėlyje ar Sibiro taikoj, — visi mes esame artojų vaikai, ar vaikaičiai. Esame jo palikuonys biologine ir kultūrine prasme. Šitokie buvo ir yra visi ryškieji dvidešimtojo amžiaus lietuviai: ūkininkai, darbininkai, tarnautojai, kariškiai, ekonomistai, žurnalistai, medikai, kunigai, mokytojai valstybininkai, rašytojai, menininkai, visuomenininkai. Tie gi, kurie ryškiau išreikšė vienas ar kitas lietuviško artojo savybes plunksnos ar kastuvo pagalba, liko įrašyti į naujųjų laikų lietuvių istoriją Basanavičių, Maironių, Vaižgantų, Čiurlionių, Krėvių, Būgų, Srugų, Putinų, Aisčių, Miškinų, Brazdžionių, Vaičiulių, Galdikų, Varnų, Krupavičių, Kaminskų, Brazaičių, Maceinų, Šimūčių ir kitais vardais.

NAUJAS GYVENIMAS
Jūsų Skalbimo ir Siuvimo Mašinoms. Pataisymai, Atnaujinimai, Pardavimai su 1-ry metų garantija. Dykai apžiūrime, dykai pristatome į namus. Autorizuoti "MAYTAG" Patarnavimai. Naujos dalys įvairioms aparatų rūšims ir modeliams. Electric Appliance Repair Company 3304 N. Central Ave., SP. 7-4000 Atidaryta Pirm. ir Ketvirt. vak.

DĖL ABIEJŲ, — senesnio amž. vyro ir moters svečių namas — pensjon išėjė žmonės; namų virimas, geros lovos. Prienamos kainos. Sunset Guest Home, Amherst, Wis.

DĖMESIO SEIMININKES!
Garantuotas Skalbimo Mašinų taisymas, visų šildymo: Thor, Automatic ir Maytag mūsų specialybė. 20 metų patirtis: fabrike išmokyti.
ENGLEWOOD WASHER SERVICE
1112 West 79th Street
TRiangle 4-8595

Dėmesio namų savininkai!
ŠIANDIEN

NEMOKAMAI APSKAIČIUOSIME
Atremontavimą vonių ir virtuvų su gražiom kokišėm plytelėmis (tile)
SPECIALUS PAMARGINIMAI PAGAL JŲ SKONĮ
Gumines "TILE" grindims
VIRTUVĖMS SPINTELĖS "FORMICA" viršui stalams
GRAŽUS SPALVUOTI ĮRENGIMAI
ATTLEKAME KANALIZACIJOS VANDENTIEKIO ELEKTROS DARBUS
ŽEMIAUSIOS KAINOS LENGVOS SĄLYGOS
Telefonas:

Sacramento 2-4070

Dėmesio toms kur turi SUVAMASIAS MAŠINAS!
NAUJOS ir VARTOTOS Patogios sūlygos
Visokių tipų pataisymai

C. BILL'S SEWING MACHINE SERVICE
1125 WASHINGTON
Gary, Ind. Gary 2-5517

ANGLYS, KURUI ALYVA, STATYBOS MEDŽIAGOS
MASSAT FUEL & MATERIAL CO.
(Pirmiau M. Stephen & Co.)
12261 S. Vincennes, Blue Island, Ill.
Sankite: Blue Island 388 ir 5199-Y-2

DABAR JŲ GALITE TURĖTI GRAŽŲ veidrodį ar stiklinį stalo viršelį
Žemiausios kainos mieste. Padaryta pagal užsakymą Geriausias Pittsburgh stiklas — mūsų specialybė Židiniuose įtaisomi veidrodžiai Šią savaitę! Dovanai apšlavę dėžutė su įtaisytu veidrodžiu su kiekvienu veidrodžiu ar stikliniu stalo viršeliu užsakymu
NEMOKAMAI APSKAIČIUOSIME SAUKITE SA 2-1600
409 S. Keeler Ave
ALL GLASS COMPANY
"Visi Stiklo Reikmenys"

MES tarnaujame jums 76 metai! Pristatome apšildymo įrengimus dėl žiemos! Mes turime dalis dėl plytų, vandens apšildymui katilams ir krosnims. Trūbas ir sujungimus dėl plytų, galvanižuotas trūbas ir sujungimus dėl krosnių, "Grotelių" dėl vandens šildymo katilų, Asbesto apdengimus ir t. t.

M. BRUCKNER INC.
820 N. Wolcott Ave.
Arti Chicago Ave.
Tel. ARmitage 6-4482

DABAR YRA LAIKAS pridėti daugiau grožio prie jūsų namo. Taip norint padaryti jūs galite pasitikti tadtke Interiors per 35 m. geriausios medžiagos apmušimui, gardynams ir venetian blinds. "Dideli ar maži, mes padarome visus". Pasaukite Lyons 3-3294 šlandien! 7947 Ogden Ave., Lyons, Ill. Brookfield 9181

DĖMESIO, SAVININKAI!
Namų pataisymas ir perdarymas
VERANDOS
Pastatomos, apkaliamos, pataisomos Maži mėnesiniai mokesčiai
BONAFIDE IMPROV. CO.
1854 N. Halsted MOhawk 4-3545

Dėmesio mergaitėms ir moterims! Apžiūrėkite mūsų gražų elegantų ir madingų
KAILINIŲ PAITU — APSIAUSTELIŲ — LAPIŲ ir t. t. (Coats — Capes — Scarfs)
THE LITTLE FUR SHOP
PATAISYMAI — PATAISYMAI
"VALYMAS"
116 N. Genesee (2-as aukštas) Waukegan, Ill. Ont. 6665 Penktadieniais atdara vakarais.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
visus mokesčius čia sumokėjus
100% apdrauda
DRAUBUŽIAI VAISTAI ir t. t.
Jūsų giminei gauna be jokių jems išlaidų
CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 S. State St. Chicago
TEL. WABASH 2-9354
Atdara šeštadienį iki 1:30 popiet

Dėmesio, Namų Savininkai! APKASINĖJIMŲ PATARNAVIMAS
Sutvirtinimas Pagrindams, vandens ir kanalizacijos reiklams, vandens nuleidimui, išsėdėjimui, ir panašioms reikloms.
H. BECHSTEIN
Phone Tinley Park 341
Dėmesio, savininkai!
Sanitacijos (Septic) kubilai ir patarnavimai išvalomi tik už \$10.00. Visoki pataisymai ir įtaisymai.
Peerless Septic Tank Service of Chicago Heights, Ill.
Veltui apskaičiuojame Skyline 4-1755 arba 4-9698

DĖMESIO, SAVININKAI!
Gaukite mūsų kainas pirmą! Dėl geros rūšies daiktų darbo aukšto ir rūsiu apartamentams. Garai patarnavimai pagal jūsų nurodymus. Visoki rūšių medžio darbo pataisymai mieste ir priemiestyje. W. L. Gibson, Tel. BEverly 8-3067.

H. BECHSTEIN
Phone Tinley Park 341

Dėmesio, savininkai!
HI-LAND CEMENT CONSTRUCTION
Veltui apskaičiuojame. Pamatal-Priengiai (Stoops) Garažai, Grindys, įvairiniai, Sklepai, Salygatviai 14515 Spaulding Ave. Midlothian — Blue Island 6493-RX

LAKE GENEVA, WISC.
8 kamb. modernus namas su 5 akrais žemės, \$15,000
4 kamb. namas, gazu šildomas: naujas garažas, Galmiybė naudotis paežeriu — \$8,500.
3 mieg. kamb., salionas, valgomasis, solarium, virtuvė, 1½ vonios, pilnas rūšys, garažas, \$14,500.
Kiti "bargainai" nuo \$3,500.
5 kamb. namas prie ežero, 75 pėdų paežerį, \$32,500.

MEL SPENCE AGENCY
Williams Bay, Wisc. Tel. 5-3171
Adara sekmadieniais iki 6 val.

Remkite "Drauga"

DABAR JŲ GALITE TURĖTI GRAŽŲ veidrodį ar stiklinį stalo viršelį
Žemiausios kainos mieste. Padaryta pagal užsakymą Geriausias Pittsburgh stiklas — mūsų specialybė Židiniuose įtaisomi veidrodžiai Šią savaitę! Dovanai apšlavę dėžutė su įtaisytu veidrodžiu su kiekvienu veidrodžiu ar stikliniu stalo viršeliu užsakymu
NEMOKAMAI APSKAIČIUOSIME SAUKITE SA 2-1600
409 S. Keeler Ave
ALL GLASS COMPANY
"Visi Stiklo Reikmenys"

V. Joniko trečioji lyrikos knyga

A. AUDRIUS

Iš tikro, kaip yra lengva kalbėti kraštutinėm sąvokom. Kaip yra lengva pasakyti "gerai" arba "blogai". Gerai ar blogai išspręstas aritmetikos uždavinys, gerai ar blogai išplanuotas miestas ar teisingumo rūmai. Tačiau kalbėti apie kūrybą, kuriai negalima pritaikyti jokių augštosios matematikos formulų, yra sunku. Yra sunku tarti: šis spektaklis geras ir šioji knyga — puiki. Tačiau dar sunkiau yra kalbėti apie tokią kūrybą, kuri stovi tarp dviejų, tam tikra prasme, kūrybinių mastelių. Taip yra įvykis su trečiąja V. Joniko lyrikos knyga "Brangmens".

Trečią kartą išeinąs literatūros viešumon autorius! "Margi laisveliai", "Pakeleiviai" ir pagaliau "Brangmens". Nemažai pluoštas geresnių ir blogesnių kūrybinių vienetų taip greitai ir gausiai pabertų trijose V. Joniko knygose. Atrodytų, kad autorius būtinai užsispyrę pralenkti dar niekieno nepralenktą laiko vėžimą. Kokie yra šių lenktynių rezultatai?

48 eilėraščių išdėstyti trijuose knygos skyriuose, iš kurių tik "Prastadienio niuansų" kūrinių išsiskiria savo tematika ir prastesne kokybe.

Pirmasis skyrius "Rytmečio atspindžiai" (kartu ir visa knyga), pradedamas žemaičių tarme parašytu eilėraščiu "Veiziek", kurį be atskiro "žemaičių" kalbos žodyno nėra lengva suprasti ir apie šio gabelio literatūrinę vertę būtų sunku ką nors išsitariti. Tačiau atrodytų, kad nei šis, nei knygos pabaigoje įdėtas žemaitiškas "Gabijs" neprikluso, kad ir Liudo Giros džiūkiška tarme parašytam "Oi žinai" aš vienų kraštų". Ir bendrai, V. Jonikas dažnai mėgsta išsireikšti tarmiškai, kas kartais geriau, kartais blogiau pavyksta.

Antrasis eilėraštis "Ugnies nešėjos" gali būti pavyzdžiu kaip vienas nevykęs posmas sudarko likusias ir gana neblogas kūrinių strofą:

Neša židiniui palaimos ugnį,
Neša šviesią svajonę kaip ugnį,
Neša bręstančią meilę kaip ugnį,
Neša giminei gyvasties ugnį.

(8 psl.)

Si net kiek iškilminga ir savotiška gradacija rėkte išsimuša iš dviejų kalmyninių strofų savo šaltumu ir dirbtinumu veidu. Nesvarbu, kad yra laipsniuojama ugnis, nesvarbu! Ji yra beliepsnė ir šalta, nes jai įžiebtai nebuvo kūrybinės kibirkštės. Ir dar daugiau: šitokie posmai yra visiškai svetimi nuosirdžiai ir šiltai Joniko kūrybinei struktūrai. "Vyčių giedojimas", ypač antrojo posmo, primena saulės ir rytmečio motyvus pamėgusį Petrą Vaičiūną ir yra vienas iš tų eilėraščių, kurie vadinami blogais. Negeresni yra ir kiti du: "Užmiršto ryto mozaika" bei "Kunigas rytenkėmyje", kuriuos autoriaus buvo mėginta kalbėti paprastai ir gal net kasdieniškai. Bet pastumas yra kietas ir slidus. Ir čia Jonikas nugarina eilėraščių prozom:

Ir žodžiai... eikš arčiau, vaikinė,
Neslėpki jau pas moteris!
Saldainį duodu, šaltmetinį,
O kaip, kažin su poteriais?"

(11 psl.)

"Gėlių barstytojos" yra vienas iš pačių silpniausių eilėraščių visoje knygoje, apie kurį iš viso nieko negalima prasitarti. Gi "Raudos mažytei draugei" pirmojo posmo prasmė turėtų būti aiški tik pačiam autoriui: Zolynėliai pavasario trapūs, Skaisčių varšų,

Paskutinė tau dovana tapo, Tik mums — gaušu." (13 psl.)

Atrodo, kad paskutinė eilutė "prikalta" neva "tobulesnio" rimo dėliai. Kiek geresnis triolėtas "Žibuoklių rinkimas", bet ir jis yra tolimas mūsų triolėto meisterio Binkio skambtelėjimas. Vidutiniškumo kiaušis ir kiti šio skyriaus eilėraščiai, išskyrus "Balandžių smuklę" ir "Pavasarinį vėjo dainą". Pirmojo stiprybė yra gerai išlaikytas vientisumas bei neapkreivimas eilėraščių nereikalingais žodžiais. Antrasis savo konstrukcija ir turiniu yra vienintelis visojo knygoje ir temos išsprendimu priartėja mūsų jaunosios kartos poezijai: Cit, nedainuok apie viendienę

/gėlę
Ir baltą drugį, nutūpusį pailsėjus /ti širdies—
Leiskim pabūt sapne jiems valandėlę,
Išlikusiems nuo ilgesio ugnies, Uosis išgirdęs virks, rasa nugir /dys drugį,
Kartu nulaus gėlės gležnutį /ūgį." (21 p.)

Paskutinis pirmojo skyriaus: "Vieno antkapio užrašas — nevykusiai manieringas. Skaitytui visiškai neaišku, kas tas tikėjimas "savaip", "netaip" ir pagaliau "šitai". Jau buvau anksčiau prasišaręs, kad nenuosirdumas Joniką žudo. Dar galia tik pakartoti. Maniera Jonikui yra per daug svetima įsibrovėlė, kad jisai galėtų ją bent pakenčiamai operuoti.

"Prastadienio niuansų" skyriaus eilėraščių daugiausia prasti. Jau iš ankstyvesnių Joniko rinkinių buvo galima pastebėti, autorių mėgstant karinės temas. Mėgstant, nes gerai parašyto kariškos nuotikos eilėraštis yra labai sunku. Lygiai, kaip religinės ir patriotinės temos sunkiai duodasi "įkandamos". Reikia didelio talento norint šiose temose nenuklysti į banalumo viešelį. Mūsų naujesniojo literatūro gal tik vienam Kruminui yra geriau pavykę toje srityje. Gi Jonikui visiškai nevyksta.

Surikiavę žalią pulką
Vieškeliais išėime —
Sudabrinę mūsų kulkos
Priešui lems nelaimę. (32 p.)

Juk nuo pirmųjų mūsų poezijos kūrėjų kas nors visada nelaimę lėmė. Arba:

Lėki, sakale plieninis,
Per dangaus gelmes,
Patikėjo tau tėvynę
Zydincias žemes..." (35 p.)

Kai kur, pvz.: "Senų kareivių sugrįžime", tą pačią temą autorius mėgina traktuoti liaudiškai. Bet ir čia yra tik netikėtos liaudies dainų pamėgdžijimas. Ir niekur taip stipriai neprisikiša Joniko knygoje poetinės technikos stoka, kaip tuose nelaiminguose neva kariškuose eilėraščiuose. Pavyzdžiui, "Per gėlių drauguose" autorius rikojo — "idilijs" Arba.

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE
2555 West 47th St.
CHICAGO 28, ILL.
LAF. 5-1085
B.R. PIETKIEWICZ PRES.

NEMUNE gauti naujausi leidiniai	
Dr. Pr. Gaidamavičius. Išblaskytas žmogus	\$2.00
A. Macelinas. Jobo drama	2.00
Ramonas. Dulkės raudonam saulėjdy	3.00
Dr. A. Garmus. Nemuno pakrantėmis	1.25
Dr. J. Belys. Lietuviškos pasakos	2.50
M. Gudelis. Lietuviai gyvena miškuose	2.00
Lietuvių kalbos vadovas	4.50
Didelis pasirinkimas išleidytojų knygų ir gaidų Amerikoje, Lietuvoje, Vokietijoje. Adresuokite	
LIETUVIŲ KNYGYNAS NEMUNAS	
3143 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.	Tel. Victory 2-3314

Lietuviška lėlė

muoja: marias — nebeturės. Toks rimavimas per daug jau baisiai kvepia poetikos antikvariata!

Šiame skyriuje yra dar vienas didelis nesusipratimas, pavodintas "Tarpumiesčio stotelė". Štai posmas:
Prasta ir vieniša stotelė:
Tu man į širdį panaši, —
Trumpai akimirksni ant kelio Regi beilstant asis." (39 psl.)

Čia jau jokių komentarų nebereikia.

Tik "Mergaitė su naščiais" yra vienintelis ir tikrai geras šiame skyriuje eilėraštis. Gana neblogi "Brangieji akmenys", "Draugiški beržų linkėjimai" ir "Naktigonės ugnys". Bet pastarojo antrasis posmas atsiduoda Antį Miškinui:

Tikišiai, vėl į vakarą,
Pakalnėn žirgus vesime,
Ak, jos ten, prie ugniakuro,
Dailios mergiotės besama!"

(29 psl.)

"Saulėleidžio smilkalai", paskutinis "Brangmenų" skyrius, apie kurį kalbėti turėtų maloniausia. Štai "Ievų žydėjimas" ir "Laukinės vynuogės" simpatiški dalykėliai, bet vėl tas nelemtas "bet", kuris persekioja ne vieną. Kokia didelė yra paskiro žodžio svarba eilėraštyje!

Kadaise buvome kartu:
Rugsėjo popiečio saulutė,
Laukinės vynuogės
Poezija ir tu —" (45 psl.)

Vienas nepaprastai išsimušęs žodis — "poezija", kaip sugadina kiekvieną "Laukinių vynuogių" posmą. Abstrakti sąvoka šalia konkrečios! Šiaip šis eilėraštis būtų neblogiausias. Tokių negerovių yra ir daugiau, kad ir "Laimės pasagų" — "idilijs" Arba.

bė, šioje knygoje norėtas pridengti maniera ir formaline kauke. Galima pasakyti tik tiek, kad V. Jonikas stovi tarp dviejų paralelių, kurios žymiškos nuvalkiotais grafomanijos ir poezijos vardais.

Neužtenka suprasti, reikia ir įvykdyti; neužtenka norėti, reikia ir veikti. — J. G. Goethe

Kad ir juoda duona, uždirbta veido prakaitu, žmogų maitina ir stiprina, o kad ir balta duona, pirktą negarbės kaina, pavirsta pelenais ir nepraeina pro gomurį. — F.D. Guerrazzi

KĄ TIK GAUTA! SVIEŽIOS! HOLLAND HERRING

Tvirtos • Minkštos • Skanios

PIENĖS IR MAISYTOS
Gaminamos mūsų vietinėje
grosernėje ir skanėsių
krautuviųje 1 sv. 5 oz.
3-5 svarų skardinėse
• 9 sv. statinėse.

PERKRAUSTAU BALDUS
VIETOJE IR IS TOLIMESNIU
DISTANCIU
TURIS UGJ PATYRIMA
JUOZAS NAUJOKAITIS
6819 So. Rockwell St.
CHICAGO 29, ILL.
Tel. WALbrook 5-9209

ALBINAS BENIULIS
ATLIEKA PERKRAUSTYMAS
ir įvairių daiktų pervedimus.
Taip pat persiunčiame į užsienį
paketėlius įvairaus maisto.
Kriepis:

2554 SO. HALSTED STR.
Tel. DANube 6-3245

NUO ASISENĖJUSIŲ Skaudančių Žaizdų

IR ATVIRŲ ODOŠ LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, tie negali ramiai sėdėti ir naktytis miegoti nes jų užsienėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti šią nemaloną ir skaudžią senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždekitė LEGULO Ointment. Jų gydymas patvise palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jį taip: nuvalykite žaizdą nuodegimais. Jos taip pat pašalina uždegimą ligos vadinamos PSORIAIS. Taip pat pašalina persėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, su stabdo džiūvinimą odos ir perpylimą arpiškumą. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskylusios odos. Jos yra geros gyduos nuo visų išvirsnių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvarusiu, perstatu ir deizdijų koly. Legulo Ointment yra paruošiamas po 75c. \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicago ir apylinkėse ir Milwaukee, arba atsiskaitę money order 1 —

LEGULO, Department D
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

SOTUS ALKANAM PADĖKI

Per AID OVERSEAS, Inc.

2244 W. 23rd Pl., Chicago 8, Ill. Tel. Virginia 7-8711

Aid Overseas Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus išskyrus SSSR. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.

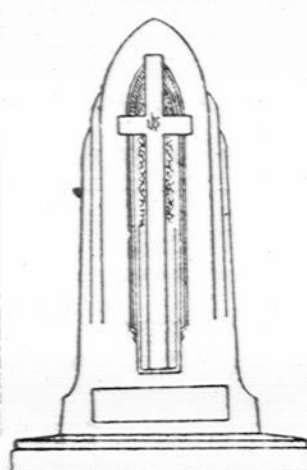
Maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL. Užsakant didesnius kiekius duodama nuolaida. Pristatoma laike 15-20 dienų.

Siuntinys Nr. 1 — \$6.70	1 sv. marmelado
2 sv. kiaušinių taukų	1 sv. kiaušienos mėsos
2 sv. rūkytų lašinių	2 gabaliai tualetinio muilo
2 sv. salami dešros	
2 sv. (be 2 ozs.) kenuoto bekono	Siuntinys Nr. 19 — \$9.95
1 dežutė (400 gr.) margarino	4 sv. rūkytų lašinių
	2 sv. kiaušinių taukų
Siuntinys Nr. 3 — \$6.20	2 sv. margarino
4 sv. rūkytų lašinių	1 sv. degintos kavos
2 sv. kiaušinių taukų	1 sv. kakavos
2 sv. margarino	1 sv. šokolado
1 sv. kiaušienos mėsos	4 1/2 sv. cukraus
	2 gabaliai tualetinio muilo
Siuntinys Nr. 6	
A. 10 svarų cukraus \$2.60	Siuntinys Nr. 24 — \$11.50
B. 20 sv. cukraus \$4.70	5 sv. rūkytų lašinių
	3 sv. kiaušinių taukų
Siuntinys Nr. 7	2 sv. margarino
A. 10 sv. balt. kviet. miltų \$2.50	2 sv. šokolado
B. 20 sv. balt. kviet. miltų \$3.90	2 sv. marmelado
	2 sv. sūrio 40% riebumo
Siuntinys Nr. 10 — \$6.50	1 sv. degintos kavos
2 sv. rūkytų lašinių	2 sv. kakavos
2 sv. kiaušinių taukų	
2 sv. margarino	Siuntinys Nr. 25
1 sv. degintos kavos	E. 9 sv. gryn. kiaušinių taukų — \$5.25
1 sv. kakavos	C. 15 sv. gryn. kiaušinių taukų — \$3.00
1 sv. šokolado	
Siuntinys Nr. 12 — \$6.40	Siuntinys Nr. 93 — \$8.50
2 sv. rūkytų lašinių	5 sv. kiaušinių taukų
2 sv. kiaušinių taukų	1 sv. degintos kavos
1 sv. degintos kavos	2 sv. šokolado
1 sv. kakavos	2 sv. cukraus
2 sv. šokolado	
Siuntinys Nr. 14 — \$5.70	Siuntinys Nr. 94
2 sv. rūkytų lašinių	B. 8 sv. balt. kviet. miltų — \$5.00
2 sv. kiaušinių taukų	1 sv. margarino — \$3.70
2 sv. cukraus	

GĖLIŲ GRAŽIŲ
"PIRKITE IS GUZANSKŲ"
6901 S. Wentworth Ave.
Jeverly Hills Floral Co.
STewart 3-2454
Hudson 2-2224

TUCK POINTING BIZNYJE
JONAS CONRAD
Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome ištutus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminius ir apie langus. Per daug metų gerai patvyrę darbe lietuviai. Reikalui priėjus kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. Glencovehill 6-4177.

PAMINKLAI TIESIAI IS DIRBTUVES

VIENINTELIS LIETUVIŲ
PAMINKLŲ DIRBTUVĖ

Nuo akmens šilfavimo iki raldžių iškalimo ir paveikslų įdėjimo — BITTIN'S ir KAMENSKY'S ekspertų darbas jį patenkins. Dirbtuvė veikia nuo 1902 metų.

Atidara yra visomis dienomis ir visomis valandomis

MONUMENT WORKS
BITTIN'S AND KAMENSKY'S

7738 W. 111TH STREET

Tel. Beverly 8-0005

Pirmoji paminklų dirbtuvė nuo Sv. Kazimiero kapinių vartų

ANTHONY B. PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas GROVEHILL 6-0142

1410 SO. 50TH AVE., CICERO, ILL.
Telefonas TOWNHALL 3-2109

KOPLYCIOS VISOSE MIESTO DALYSE

SENIAUSIOS IR MODERNISKAUSIOS LIETUVIŲ ĮSTAIGOS
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 SOUTH HERMITAGE AVENUE
Tel. Yards 7-1741 — Bishop 7-9481

4330-34 SOUTH CALIFORNIA AVENUE
Tel. Bishop 7-9719

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

JOHN F. EUDEIKIS

RADIO PROGRAMOS
iš stoties WGES (1390 k.)
Laidžiama kas šeštadienį
nuo 9:15 iki 9:30 val. ryto

PIRKITE TIESION NUO
MŪ. NELSON

— Savininko —

St. Casimir Monument
Company

3914 West 111th Street

Vienas Blokas nuo Kapinių
Didžiausias Paminklams
Planų Pasirinkimas Mieste

Telef. Cedarcrest 3-6335

UODĖSIO VALANDOJ

MAŽEIK & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. ir Conditioned kopyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta.
Ties, kurie gyvena kitose miesto dalyse, gausime
kopyčią arčiau jų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulanų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikalinge, saukite mus.

Mes turime kopyčias visose Chicago ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujam.

LACHAWICZ IR SŪNUS

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. Pullman 5-1270

PETRAS P. GURSKIS

659 W. 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

ALFREDAS VASAITIS

1446 So. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
Telephone: Yards 7-1911

LEONARDAS L. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. Pullman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. Yards 7-3401

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. Yards 7-1138-1139

JULIUS LIULEVICIUS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAFayette 3-3572

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 W. 46th STREET Tel. Yards 7-0781

SPORTO

PASAULIS

Redaguoja BR. KETURAKIS ir PR. MCKEVIČIUS

Rankraščius siųsti: "Sporto pasaulis" 2325 So. 11th St. Milwaukee, Wis.

TORONTO ŽAIDYNIŲ PARAŠTĖJE

Pagaliam, po ilgos, beveik trejus metus slopinusios tylos, Kanadoje ir Amerikoje gyvenančius sporto entuziastus, pasiekė džiugi žinia — Toronto Vytis ruošia didokas krepšinio, tinklinio ir stalo teniso žaidynes. Žygis visusiškai remtinas ir pagirtinas! Tai žygis, kuris, rodos, išjudins ne tik Kanados, bet ir šio krašto sportininkus, nors kanadiečiai, pasirodę ligšiol buvę veiklesni šioje srityje. Vyties užsimojimas dar ir tuo svarbus, kad žaidynių metu, kaip skaitėme, bus išrinktas ir Vyr. Sporto organas Kanadai.

Daugelyje sporto klubų šią dieną panaši nuotaika, kaip besirušiant vykti į Kempteno, Scheifeldo, Dillingeno ar Hanau kadaise ruoštas žaidynes. Šiuo metu dar per anksti kalbėti apie tai, kaip nusiseks šis parengimas organizaciniu, sportiniu, reprezentaciniu, finansiniu ir kt. atžvilgiais. Taip pat yra sunku numatyti ir nugalėtojus, kadangi daugelis komandų nenumatytos ir apie jų pajėgumą mažai nežinome. Viena tik aišku, kad torontiečiai pasiėmė vykdyti didžiulį ir sunkų uždavinį, kuris išspręstas, yra reikalingas ne tik pačios Vyties vadovybės, visų klubo narių susiklausymo, organizuotumo ir idealizmo, bet ir visuomenės paramos.

Mums, gyvenantiems JAV-se, nežinant šių žaidynių reikšmės, vis dėlto šia proga norėtume stabtelėti prie mūsų reikalingų juoba, kad galbūt vytičių parodytas pavyzdys pabudins ir ne vieno sporto klubo vadovybę šiame krašte.

Tylos suokalbis?

Jau, atrodo, kad apsiprato su tradiciniu pavėrkšlenimu spaudoje dėl menkos sportinės veiklos ir Vyr. Sporto organo neturėjimo. Šiuo metu, išskyrus keletas korespondentų išpūstas informacijas apie "žiedų įpynimą" ir bendrą vainiką — tylima. Nutilo sportininkų pasisakymai "sporto vadovybės reikalui", nusibodo ir "kaltininkų" įšiekojimas dėl nesusiorganizavimo. Tyla. Lyg viskas būtų tvarkoje. Pakeltu tonu pasikalbama šiais reikalais tik apsisvaigus įvairiuose tremtinių namuose, pikni-

kuose ir restoranuose. Pasiūlymams ir vėl toliau monotoniškai kramtoma guma. Vėliau, sėdama į nuosavą, žvilgtelėjusi prieš rytojaus sunkų darbą fabrike. Žinoma, gumos kramtymo liga dar ne visų sergama, tačiau ir išskirtinai "sveikųjų" būrelis retėja diena diena. Jau baigiasi tretieji metai "įsikuriant", o JAV-se gyvenantieji sportininkai dar vis tūpčioja vietoje. Turbūt vėl laukiama, kada estai su latviais susitarė suruoš milžinišką sporto šventę, ir ją pakvies lietuvius ir mes vėl tenkimsimės "garbinga"... trečiaja vieta iš trijų dalyvių, o po to, kaip jau įprasta, imsime skustis sportinius reikalus ignoruojančia visuomene, nesusiorganizavimu, nežinojimu, lėšų stoka, prieauglio trūkumu ir t. t. ir t. t.

Kaip reikia susiorganizuoti, pavyzdį galime paimti iš Anglijos ir Australijos. O kanadiečiai, kaip atrodo, jau susiorganizavę išvakarėse. Beliksime tik mes! Ir jeigu ateityje iškilčių koks nors svarbus reikalas sujungtomis jėgomis reprezentuoti, — į ką teks kreiptis? Kur patarimo įieškoti? O gal laukiama galutinio PLB susikūrimo ir jos jos iniciatyva reikalo sutvarkymo? Neatrodė, kad būtų tikslu laukti. *Juk šiuo metu turime visą eilę klubų, kurie tarp savęs susitarę, galėtų suruošti tegul ir panašią, kaip torontiečiai, šventę, ir jos metu ar negalima būtų išrinkti vadovybę? Juk suvažiavimus vykdyd studentai, skautai, ateitininkai ir kt., tad kodėl sportininkams tas neįmanoma padaryti? Tikime, kad mūsų klubai, kurių daugumas dalyvaus Toronto sporto šventėje, grįžt namo su naujais sumanymais ir pasiryžimais.

Baigiant Toronto Vyties spr. klubui norėtume palinkėti pasisimtamajį uždavinį įvykdyti taip, kad juo pasigėrėtų svečiai, sportininkai, sportu besidominanti visuomenė ir svetimtaučiai žiūrovai. Įrodyti, kad dar sportininkai yra pajėgūs ne tik įprastoje aikštėje, bet ir už jos ribų.

—Pr. M.

NUOVARGIS IR BAIMĖ VARŽYBOSE

Šie du faktoriai sportininkui tenka pergyventi rungtyniaujant. Nuovargio pasireiškimas pradedant dalyvauti varžybose dar nėra pilnai suprantamas ir jaučiamas, nes organizmui ir psichinėms galioms esant menkai paruoštos būsimoms kovoms, fiziška įtampa ir vidinio impulso reakcija yra nepilna; nesugebanti atiduoti tą, ką faktiškai dalyvis savyje turi — pilną pasekmę. Dažnai tokie sporto naujokai patį nuovargio pergyvenimą apibūdina paprastu, bet reikšmingu terminu: "uždusau, arba kojas tiek pakirto, kad geriau išpausti negalėjau". Nuovargis varžybose, kaip ir kiekvieną darbą atliekant, yra

neišvengiamas. Sportinėse varžybose vėlavia pergalės pradą siekiant laimėjimui, todėl psichinės galios rungtynių metu dažnai yra pirmuoju akstiniu bei žadintoju raumenims tai kova pernešti.

Nuovargio požymiai

Išsėmusį sportininką galima greit pastebėti, nes jo judesių koordinacija jau netobula, kūno laikysena apsmukusi per liemenį, veidas dažniausiai iškankintas nuo vidinės kovos, kad tik geriau pasiektų konkurenciją ir užtikrintų pergalę. Toki gana ryškūs nuovargio pėdsakai tenka stebėti individualinėse rungtyse, kur dalyvis asmeniškai, pats vienas siekia laimėjimo.

Nuovargio apimtas sportininkas nustoja dalinai ritmiškai ir gilaus kvėpavimo, ypač iškvėpimas esti nepilnas, kas labai greitai atsiliepia į greičio eigą.

Ilgų nuotolių dalyviams (bėgikai, pašliužininkai ar ėjikai) pirmasis trečdalis distancijos visuomet būna kritiški ir sunkiu persilaužimo veiksmu visam organizmui, nes dalyvaujantysis dar nesi pakankamai įsitraukęs, išlėjęs ir suradęs tikrą poziciją tarp diktuojamo greičio ir savo turimų fizinių ir psichinių išteklių. Specialias konkurencijas arba jų keletą paeiliui (Marathono bėgimas, pašliužininkų, dviratininkų per bėgimas ar k. t.) vykdančių, kuriuos, sakysim, kaip dešimtkovą ar sunkiojo lauko (cross-country) bėgimą pasižymi dideliu jėgų išsekimo, būna tragiškiausios savo baiginiuose žingsniuose.

Sakysim, dešimtkovininkui, kuris laike 36 val. turi atlikti tą dešimtį rungtį, paskutinyje varžybos etapas, 1,500 m. dažnai labai sunkus esti. Ką jau kalbėti apie 42,195 km. — Marathoną, kur 35 — 37 km. yra tikri kančios keliai dvasiniam susikaupimui, nes kiekvienam tą pergyvenusiam atrodo, kad jis jau daugiau nebegali ir turi apleisti kovos lauką.

Varžybų istorija žino tūkstančius tokių atsitikimų, kur numatyti būsimi favoritai šio nuotolio nugalėti neįstengė ir buvo auka dvasios stipresniųjų.

Kova su nuovargiu

Pagrindinė ir svarbiausia nuovargiui mažinti ir atsispirti priemonė tai nuosekli ir ilgalaikė treniruotė, kurios metu turi būti įjungta ir dvasinis užsispyrimas, išlaikyti visus organizmui statomus reikalavimus. Nugalėjimas savo "aš" ir nebijimas aštraus pasirušimo varžybose, grūdinimas organizmo pasirengimo metu įvairiose oro sąlygose, tai ir yra didžiausias laidas prieš nuovargį.

Ypatinai svarbu yra, kad ilgusiuju nuostolių sportininkai (bėgikai, dviratininkai, ėjikai ar pašliužininkai) karts nuo karto, dar prieš varžybas patitiktina save sunkiame terne ir išbando kiek jis psichiskai turi jėgų įsakyti organizmui dirbti taip, kaip faktiškai turėtų tas būti atliekama tikrose varžybose. Tokia kontrolė parodo ko stanga, valios ar jėgos. Jis šie abudu veiksniai yra pilnai suderinti, tai varžybu metu nuovargis bus lengviau pernešamas ir pergalė tikra. Visa eilė mums pažįstamų sportininkų Vokietijoje ir kitose Europos vakariniuose kraštuose, kurie mums ten bebūnant ne daug ką pranašesni buvo ir už tremtinius, šiandien, t. y. po 2—3 metų suskubo peržengti geriausiųjų ir pirmiausiųjų Europoje slenkstį ir tuo daug ką pelnyti savo kraštams. Tai ryškūs pavyzdys kantraus darbo ir kovos su nuovargiu, kuris dėl mums žinomų sąlygų, ten kiekvieną "numaitintą" greit apimdavo.

Romandiniams ar grupiniams rungtyniaujantiems tokie išsėmimo atvejai sunkiai pastebimi ir retesni, nes dalis nuvargusiųjų keičiasi, o kartais stipresnieji

Ėjimo pirmenybės

Baltimorėje įvyko 1951 m. JAV-tių 40 km. ėjimo pirmenybės. Jose, be kitų 30-ties dalyvių, dalyvavo ir mūsų šalis Bronius Keturakis, kurį matome nuotraukoje rungtynių metu.

Pirmoji vieta atiteko Kanados (1—20 mylių) meisteriui Ferd Hayward — 4:03:12 val., II-jį John M. Deni — 4:05:48,1 val., III-jį Jimmy Sidum — 4:16:19,6 val., IV-jį Bill Minalo — 4:21:42,8 val., V-jį Broniui Keturakiui — 4:27:52 val. ir VI-jį John Abbate — 4:35:42,6 val. Kaip matome, laimėtojų laikas yra vidutinio lygio. Geroms pasekmėms atsiekti trukdė nepaprastai karštas oras (91 laips.) ir labai kalnuota vietovė. "The Baltimore Sun" skaičiuoja, kad šias rungtynes stebėjo apie 100,000 žmonių.

BR. KETURAKIS
Padėka

Baltimorės lietuviams p. p. Pastušauskam, broliams J. E. Ližaičiams, kpt. Alf. Baltikaušui ir visiems kitiems, kurie 40 km. ėjimo varžybų metu mane globojo ir suteikė sąlygas ten dalyvauti, tariau nuosirdų sportišką ačiū!

—Br. Keturakis

Mūsų pastogėje

Jurgis Jašinskas, buvęs Kaune K. K. Rūmų pareigūnas fiziško lav. srity mūsų mokykloms, apsigyveno Bostone. Aktyviai dalyvauja spaudoj ir... laisvalaikio meškerioja ungurius.

Broliai V. ir A. Norkai — žinomieji mūsų krepšininkai — šiuo metu gyvena Waterbury, Conn. Laisvu nuo darbo metu žaidžia lauko tenisą.

Broliai J. ir E. Ližaičiai — tremtyje buvę Kasselio Neries ir vėliau Lituanicos krepšininkai šiuo metu įsikūrę ir dirba Baltimorėje, Md.

Edvardas Giršis gyvena Rio de Janeiro, Brazilijoje, ir dirba vienoj didžiulėj radijo sto-

turi daugiau pasitempti savo pozicijoje ir talkininkauti pailsusiems, atseit, lyginti susidariusias spragas.

Taip pat reikia įsidėmėti ir tas, kad varžybose mūsų konkurentams irgi tenka pernešti šie visi sunkumai, todėl savojo "aš" moralinis stiprinimas, turi būti išlaikytas visą kovos eigą ir tuo žengti į laimėjimo taką. Paskutiniai žingsniai dažniausiai esti psichinio impulso išdava pergalėi ar pralaimėjimui. —B. K.

ISPANIJOS KREPŠINIO KELIAS

Rašo "Spr. Pas." specialus bendradarbis Prancūzijoje

Norint pažinti ispanų tautos charakterį, norint patirti eilinį ispanų traukia į sportinius įvykius, neišvengiamai reikia pamatyti du dalykus: corrida — ispanų "šventas" ir tautinis "sportas" (jei tai sportu galima iš viso pavadinti), — tai toreodorių kovą su jaučiais ir profesionalų futbolo (soccer) rungtynes. Jei ispanas ateina į corridą ar į futbolo rungtynes, jis neateina ten šiaip sau keletą valandų praleisti, nes ypač corridoj, kuri prasideda 5.30 val. p.p., kepti beveik tropinėje Ispanijos saulėje — malonumas nedidelis.

Jo nedomina nei įvairios apgalvotos ir išbaigtos kovos fazės, nei per daug jis susižavi puikia technika ar gerais triukais. Galima nei truputį neperdant tvirtinti — ispanas trokšta kraujo, jis nori matyti kovas drąsos, greičio ir rizikos. Ispanas nušilpia tokį toreodorių, kuris puikia technika, apgalvotai ir šaltai susitvarko su įsiutusių jaučių. Tik toks toreodoras, kaip didžiausią nuopelną gauna jaučio ausis ir uodegą, kuris kas sekundę beprotiškiausiais numeriais rizikuoja savo gyvybe. Ir tik išsiųs žiūrovas kultas, kad iki šiol 99% garsiųjų toreodorių žuvo nuo jaučio rago. Tas pats ir futbolo stadione. Toks prancūzių išgarbintas ir net išdievinas futbolininkas Ben Barek (šiaurės afrikietis) savo virtuoziška technika, nepaprastu driblingu ir stebėtinai tiksliais pasuotėmis stebina Prancūziją, ispano neužimponavo ir turėjo apleisti šį keistą kraštą.

Gaivališkumas ir sparta

Iš šio charakterio susiformavo ir ispanas krepšininkas. Ir jei krepšinis čia sutraukia nemažą būrį žiūrovų, reliatyviai didesnį kaip kituose Europos kraštuose, tai tik dėka nepaprasto greičio, žaibiškų pasuotėjų ir fantastinių, net iš neįtikėtinų padėties metimų, kas su gera doza kovos ir jaudinančių kovos scenų patenkina ispaną žiūrovą. Šias eilutes ra-

ty kaip sporto žinių pranešėjas, pasižadėjo duoti įvairias sporto žinias ir brazilų sp. veiklos ir per vietos radiją supažindinti brazilų tautą su lietuvių sportiniu judėjimu. Tai gražus ir džiuginantis pavyzdys sportinio ir tautinio bendravimo.

Vladą Bakūną, mūsų geriausią trumpų nuotolių bėgiką ir sporto srities darbuotoją, nuširdžiai sveikiname jo 40 m. sukakties proga (X. 14). Linkime, kad savo turtingų žinių bagažą praturtintų Kanados ir kitų sp. klubų jaunuošenės veikla.

—Sp. Pasaulio Redakcija

Tėra tik vienas įstatymas visiems, tai įstatymas, kurs valdo visus įstatymus — Tvėrėjo įstatymas, įstatymas teisingumo, lygybės. —Burke

DEMESIO, SEIMININKĖS! Frank Reudus Upholstering Co. dėl visokių rūšių rakandų pataisymo ir pertaisyimo Baldai gaminami pagal užsakymą. Gardynai ir užvalkalai padaromi dėl kiekvieno skonio. Nemokamas apkalvinimas mieste ir priemiestyje. Šaukite: Rockwell 2-1451

PRANEŠIMAS GRAŽUS PRIVATISKAS NAMAS Dėl senenų vyru, moterų arba porų: skaniai įvirti namuose valgiai ir kopsniai ir tikrai \$35.00 į savaitę asmeniui. Graži vieta ir apylinkės, tytu. Rašykite arba šaukite Mrs. M. E. Gorrell, 212 S. Tyrone St., Woodstock, Ill. Šaukite: Woodstock 650.

šančiam, visai neseniai teko žaisti prieš 3-ją Ispanijos komandą Barcelonoje, kuri prieš dvejetus metus buvo Ispanijos meistras. Prisipažinsiu, kad buvau apstulpintas ir iki šiol nebuvau matęs tokio greičio ir žaibiškų pasuotėjų. Ir jei mes tada pralaimėjome tik vieno taško skirtumu — kaltas jų silpnas zoninis dengimas.

Aišku, šitoks žaidimas reikalauja iš komandos nepaprasto kondicinio pasiruošimo ir gerų pakaitų. O vienas iš šių dviejų faktorių trūkstant, labai kenčia ir taip jau silpnokas dengimas (daugumoje — zoniinis), duodas galimybę priešininkui atgriebti pradžioje pralaimėtus taškus ir net laimėti. Tačiau, jei priešas taip pat ne geriausioj kondicijoj ir jei ne labai stiprus moraliai, tai apstulpintas ispanų nežmoniško greičio ir "taškų krušos", pakrinka ir, žinoma, skaudžiai pralaimi. Štai FC Barcelona Paryžiuje du kartus smarkiai "nešė" PUC (Universitetas) — Prancūzijos vicemeisteris.

Pagalbon vyksta Ruzgis...

Tačiau tokių puikių pasekmių ispanų krepšinio istorijoj nedaug. Tai matydama Krepšinio Federacija angažuoja mum gerai pažįstamą Mykolą Ruzgį, tikėdamasi pakreipti Ispanijos krepšinį kitokia linkme. Tai buvo, berods, 1950 m. pavasari.

Nuo čia ir prasideda nauja era. Su entuziazmu lankomi Ruzgio pravedami krepšinio kursai įvairiausiose miestuose. Modernusis krepšinis skamba lūpuose ir svajonėse. Vyksta persilaužimas. Pradžioje sėkmingas. Net laimima prieš Prancūziją Madride. Bet tas trūkna neilgai. Netrukus seka pralaimėjimai ir nusivylimai. Pralaimima Prancūzijoje, Belgijoje, silpnai pasirodome Argentinoje — Pasaulio Pirmenybėse. Nedalyvaujama net Europos pirmenybėse. Kas kaltas? Atsakymų būtų galima rasti daug. Minėjau ko trokšta ispanas žiūrovas: nėra kalbos, kad žaidikas stengiasi patenkinti ir žiūrovą. Ir jeigu jo ne patenkina, tenka žaisti tuščia-

me stadione. O su tuo surištas ir klubo finansinis stovis. Atrodo, kad Ruzgis mokykla, kuri siekė Ispanijos krepšinį su moderninti, atvesti iš gaivališkumo į tikrąjį, taktinį, apgalvotą — nelabai patenkino ispaną žiūrovą. Čia, kiti žmonės, kiti charakteriai, kitoks troškimas.

Kas pavyko Ruzgiui Prancūzijoje?

joje, tas žymiai sunkiau ir gal iš viso neįmanoma įgyvendinti tokioj Ispanijoj. Gal būtų buvę geriau leisti ir toliau vystytis ispaniškam stiliui, daugiau dėmesio kreipiant į techniką ir gynyimą, nes ispano kraują niekad neleidis vesti šalto, apgalvoto ir taktinio žaidimo.

Šiuo metu visų kraštų krepšininkai ruošiasi Pasaulio Olimpiadai. Jai, be abejo, ruošiasi ir ispanai. Tačiau jokia žinutė apie šį pasiruošimą nepasiekia užsienio. Tarpvalstybinių rungtynių šiuo metu daugybė. Didžiulės žaidynės Turkijoje — Istambule, tačiau ispanai niekur nedalyvauja. Gal čia tylus ir užsidaręs, kaip minėjau, pasiruošimas? O gal tas persilaužimas buvo per staigus ir privedė ispanų krepšinį prie križės? Pastarasis spėjimas gal labiau įtikinantis.

Kiekviename, tačiau, atveju dar netartas galutinis ispano krepšinio žodis. Jis bus arba neigiamas, arba teigiamas Ispanijos Krepšinio Federacija stovi prieš didžiulį klausimą. Ir tik ateitis parodys kaip šis problema išsispres.

—V. Kovietis

VARŽYBU LAUKE

Su krentančiais lapais Europos lengvaatletai suskubo nupurtyti ir keletą senų pasaulio rekordų.

Londone, anglų rinktinė 4x880 j. (4x804,67 m.) pagerino ir 7:30,6 min. (n. pasaulio rekord.). Tą garbę iki šiol laikė Uni-South, California (U. S. A.), laiku 7:34,6 min.

Anglės moterys, įrodydamos savo lygumą varžybose, groivės (4x201,17 m.) pasaulio rekordą ir 1:41,4 m. laiku tapo garbingomis ir greičiausiomis pasaulyje.

Sov. S-gos moterų rinktinė 4x200 m. estafetėj taip pat pagerino pasaulio rekordą į 1:39,7 min.

Palyginus sovietų moterų pasekmę su anglų, tenka pasakyti, kad sovietų pasiektoji pasekmė yra geresnė. Skirtumą estafetės 4x200 j. ir 4x200 m. sudaro tik 4,68 m., o laikas yra 1,7 sek., todėl 4,68 m. gali nesunkiai prabėgti per 0,7 sekundės, atseit, apie 1 sek. tekstų priskirti stambioms rusėms.

Vokietis Schade 10,000 mtr. vėl pagerino Vokietijos rekordą ir šį nuotolį sukurė per 29:42,2 min. Šia pasekme stovi II v. pasauly ir jau greičiausiai nebus kitų pralenkiamas.

Vokietijos Rotweiss Oberhausen klubo 4x800 m. komanda pagerino Vokietijos rek. į 7:37,2 min.

Lena Stumpf šouliu į tolį 5,92 m. stovi I v. Vokietijoj.

Anglijos princesė Elzbieta šoka su savo vyru Ottawoj, Kanadoj, parengime, kurį suruošė Kanados generalinis gubernatorius. (INS)